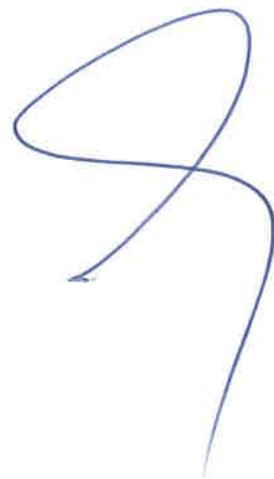

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Αριθμός Απόφασης
4394/2023
ΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
16^ο Τμήμα

Αποτελούμενο από τους Δικαστές Μαρία Γαϊτάνη, Πρόεδρο Εφετών, Στέφανο – Γρηγόριο Φετζιάν, Εφέτη, Ευαγγελία Μουστάκα, Εισηγήτρια -Εφέτη και από το Γραμματέα Νικόλαο Καλαντζή.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στην Αθήνα στις 9 Ιουνίου 2022, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Των εκκαλούντων - εναγόντων: 1) ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ (Ε.Ε.Φ) επιστημονικού σωματείου, που εδρεύει στην Αθήνα, οδός Γριβαίων αρ. 6 και εκπροσωπείται νόμιμα από το Δ.Σ με ΑΦΜ 090031901 (Αρ. βιβλίου Σωματείων Πρωτοδικείου Αθηνών 1266), 2) Ευστρατίου Θεοδοσίου του Θεοδώρου, Προέδρου του Δ.Σ της Ε.Ε.Φ, κατοίκου [REDACTED], 3) Παναγιώτη Φιλντίση του Κωνσταντίνου, αντιπροέδρου Δ.Σ της Ε.Ε.Φ, κατοίκου [REDACTED], 4) Πέτρου Ζωγράφου του Ευαγγέλου, μέλους της Ε.Ε.Φ, κατοίκου [REDACTED] και 5) Μαρίας Τσαρούχα του Κωνσταντίνου, μέλους της Ε.Ε.Φ, κατοίκου [REDACTED], οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Ιωάννη

Σπηλιόπουλο ο οποίος κατέθεσε το με αριθμό Π 3802774 γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών και ενσήμων ΔΣΑ.

Των εφεσίβλητων- εναγομένων: 1) αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με την επωνυμία «ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ» (με ΑΦΜ 996880116) ιδιοκτήτριας – εκδότριας και υπευθύνου του διαδικτυακού ιστότοπου - ιστοσελίδας με την ονομασία «www.ellinikafoakes.gr» που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, οδός Χρυσοσπάθη αρ. 2 και Μαργαροπούλου αρ. 58 και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Θεοδωρή Δανηλίδη, διαχειριστή – συντάκτη [REDACTED], 2 Αθανασίου Σιτίστα (Επαχτίτη) του Χρήστου, εταίρου της υπό 1) εναγομένης ΑΜΚΕ και διαχειριστή-συντάκτη του «www.ellinikafoakes.gr» [REDACTED], 3. Ανδρόνικου Κουτρουμπέλη του Απόστολου, εταίρου της υπό στοιχείο 1) εναγομένης και συντάκτη της, κατοίκου [REDACTED], οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Αθανάσιο Αναγνωστόπουλο ο οποίος κατέθεσε το με αριθμό Π3802657 γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών και ενσήμων ΔΣΑ.

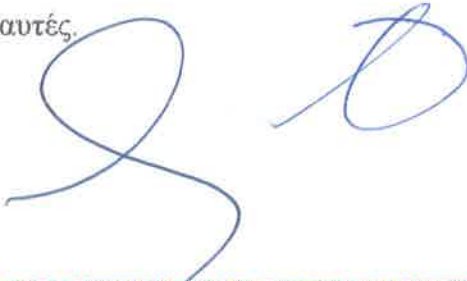
Οι ενάγοντες και ήδη εκκαλούντες με την από 17.4.2019 (ΓΑΚ/ΕΑΚ 36304/1174/2019) αγωγή τους απευθυνόμενη ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, και στρεφόμενη κατά των εναγομένων και ήδη εφεσίβλητων ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται σε αυτήν.

Επί της αγωγής, η οποία εκδικάσθηκε κατ' αντιμωλία των διαδίκων εκδόθηκε η με αριθμό 3712/2020 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή.

Την οριστική απόφαση αυτή προσέβαλαν οι ενάγοντες (πλην του τέταρτου) με την από 8.6.2021 έφεσή τους που κατατέθηκε στη γραμματεία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου (ΓΑΚ/ΕΑΚ 42708/3381/2021) αντίγραφο δε αυτής κατατέθηκε στην γραμματεία του δικαστηρίου τούτου (ΓΑΚ/ΕΑΚ 4265/3207/2021) και προσδιορίστηκε για τη δικάσιμο την αναφερόμενη στην αρχή της απόφασης .

Η ανωτέρω υπόθεση εκφωνήθηκε με τη σειρά της από το πινάκιο και συζητήθηκε.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο παραστάθηκαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων και κατέθεσαν προτάσεις και ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται σε αυτές.

θεωρήθηκε
+ Εισπληρώται

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Φέρεται η από 8.6.2021 (ΓΑΚ 42708/3381/2021) έφεση κατά της υπ' αριθμ. 3712/2020 οριστικής αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που δίκασε την υπόθεση κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών που αφορούν σε προσβολές από δημοσιεύματα ή ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές (άρθρα 591, 681Δ' ΚΠολΔ) αντιμωλία των διαδίκων και απέρριψε την αγωγή, παραδεκτά προς συζήτηση ενώπιον του δικαστηρίου τούτου αρμόδιου καθ' ύλην και κατά τόπο και έχει ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα (άρθρο 518 παρ. 2 ΚΠολΔ). Πρέπει να ερευνηθεί κατά την ίδια διαδικασία ως προς τη βασιμότητα των λόγων της με τους οποίους οι εκκαλούντες παραπονούνται για κακή εφαρμογή του νόμου και πλημμελή εκτίμηση των αποδείξεων, δεδομένου ότι έχει καταβληθεί το προβλεπόμενο από τη διάταξη του άρθρου 495 παρ. 3 ΚΠολΔ παράβολο (βλ. το με αριθμό 380589321951 0806 0031 e-παράβολο ποσού 150,00 ευρώ).

Με την αγωγή τους οι ενάγοντες εξέθεσαν ότι το πρώτο εξ αυτών είναι επιστημονικό σωματείο που εκπροσωπεί Έλληνες επιστήμονες φυσικής και συναφών κλάδων, ο δεύτερος, ο τρίτος και ο τέταρτος αποτελούν μέλη του ΔΣ του σωματείου και οι λοιποί μέλη του. Ότι την 8.1.2019 αναρτήθηκε στην διαδικτυακή ιστοσελίδα με διακριτικό τίτλο «ellinikahoaxes.gr», ιδιοκτησίας της πρώτης εναγομένης – αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με την επωνυμία «Κέντρο Καταπολέμησης της παραπληροφόρησης», στην ειδικότερη στήλη SCAMS, ένα δημοσίευμα με τίτλο «Ο Πέτρος Ζωγράφος και η απάτη της παραγωγής ηλεκτρισμού από νερό», με συντάκτη τον δεύτερο εναγόμενο, με συκοφαντικό, δυσφημιστικό και εξυβριστικό περιεχόμενο, όπως παρατίθεται αυτούσιο στην αγωγή. Ότι στην ίδια διαδικτυακή ιστοσελίδα αναρτήθηκε στις 12.2.2019, ένα δημοσίευμα με τον άκρως παραπλανητικό τίτλο «Όταν η Ένωση Ελλήνων Φυσικών προωθεί ψευδοεπιστημονικό μυστικισμό», με συντάκτη των τρίτο εναγόμενο και άκρως συκοφαντικό, δυσφημιστικό και απαξιωτικό περιεχόμενο, όπως αυτούσιο παρατίθεται στην αγωγή αναγνώσθηκε δε από απεριόριστο αριθμό αναγνωστών. Ότι μετά από αυτά, οι ενάγοντες επέδωσαν στις

8.3.2019 στην πρώτη εναγομένη δύο εξώδικες δηλώσεις – γνωστοποιήσεις, με τις οποίες ζήτησαν από τους εναγόμενους να ανακαλέσουν τις ρητά υποδεικνυόμενες προσβλητικές και απαξιωτικές φράσεις που περιείχαν τα ως άνω δημοσιεύματα, επιφυλασσόμενοι, σε αντίθετη περίπτωση να προσφύγουν στα δικαστήρια για την αναζήτηση αποζημίωσης από την προσβολή που υπέστησαν. Ότι οι εναγόμενοι απάντησαν με την δημοσίευση ενός άρθρου με τον τίτλο « δύο εξώδικα της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών κατά των Ελληνικών Hoakes» και συντάκτη τον δεύτερο εναγόμενο, όπως το περιεχόμενο αυτού παρατίθεται επίσης αυτούσιο στην αγωγή. Ότι οι εν λόγω αναφορές (όπως εκτίθενται στην αγωγή) και ειδικότερα οι φράσεις που παρατίθενται ξεχωριστά για καθένα εκ των εναγόντων στο αγωγικό δικόγραφο, είναι συκοφαντικές, δυσφημιστικές και προσβλητικές για την τιμή και υπόληψη τους και έγιναν από τους εναγόμενους με σκοπό να μειώσουν ηθικά το σωματείο και τα αναφερόμενα μέλη του ενώπιον των αναγνωστών της ιστοσελίδας. Ότι πέραν αυτών, οι εναγόμενοι στις δύο επίδικες αναρτήσεις τους δημοσίευσαν φωτογραφίες και βίντεο που απεικονίζουν τον τέταρτο, πέμπτο και έκτο των εναγόντων, χωρίς την άδεια των τελευταίων, αλλά και φωτογραφικές αναρτήσεις του τέταρτου εξ αυτών από το διαδικτυακό μέσο facebook, κατά παράβαση του νόμου για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων. Ότι οι επίδικες δημοσιεύσεις είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα της πρώτης εναγομένης και επομένως, υφίσταται βάσιμος κίνδυνος νέας προσβολής. Με αυτό το ιστορικό και ύστερα από παραδεκτή μετατροπή του αιτήματος της αγωγής τους από καταψηφιστικό σε έντοκο αναγνωριστικό, με δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου τους που καταχωρίστηκε στα ταυτόριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά δημόσια συνεδρίασής και με τις προτάσεις τους, οι ενάγοντες ζήτησαν, με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή 1) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να άρουν κάθε προσβολή και να καθαιρέσουν τα δύο δημοσιεύματα καθώς και όλα τα σχετικά κείμενα, βίντεο, φωτογραφίες, διασυνδέσεις (links), και σε περίπτωση μη συμμόρφωσής τους, να καταδικαστούν, ευθυνόμενοι εις ολόκληρον ο καθένας, στην καταβολή χρηματικής ποινής 10.000,00 ευρώ και να απαγγελθεί σε βάρος του δεύτερου και τρίτου των εναγομένων προσωπική κράτηση διάρκειας έως έξι (6) μηνών, 2) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να παραλείπουν στην ιστοσελίδα τους κάθε μελλοντική προσβολή της προσωπικότητας και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων εκάστου των εναγόντων, με απειλή χρηματικής ποινής 5000,00 ευρώ και την απαγγελία προσωπικής κράτησης διάρκειας δύο (2) μηνών σε βάρος του δεύτερου και τρίτου των εναγομένων για κάθε μελλοντική παραβίαση σε βάρος ενός εκάστου

Παραρτήθηκε
Εισιτήριο

4

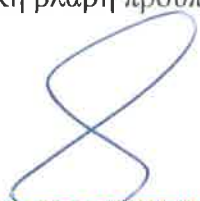
των εναγόντων, 3) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι ευθυνόμενοι εις ολόκληρον ο καθένας να τους καταβάλουν ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστησαν : α) το ποσό των 6000,00 ευρώ στο πρώτο των εναγόντων και β) το ποσό των 3000,00 ευρώ σε έκαστο των λοιπών, τα ανωτέρω ποσά με το νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της αγωγής, 4) να αναγνωριστεί ότι, οι εναγόμενοι, ευθυνόμενοι εις ολόκληρον ο καθένας, υποχρεούνται να καταβάλουν ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστησαν από την αδικοπρακτική συμπεριφορά τους α) το ποσό των 194.000,00 ευρώ στο πρώτο των εναγόντων και β) το ποσό των 97.000,00 ευρώ σε καθένα εκ των λοιπών εναγόντων, τα ανωτέρω ποσά με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής, 5) να δημοσιευθεί η απόφαση που θα εκδοθεί αυτούσια στην ιστοσελίδα «www.ellinikahoakes.gr», καθώς και η περίληψη αυτής συντεταγμένη από τους ενάγοντες σε δύο καθημερινές εφημερίδες της Αθήνας με έξοδα των εναγομένων, εντός 15 ημερών από την επίδοση της απόφασης, με απειλή χρηματικής ποινής 2000,00 ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης της δημοσίευσης, 6) να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή και 7) να καταδικαστούν οι εναγόμενοι στη δικαστική τους δαπάνη.

Επί της αγωγής εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση η οποία απέρριψε την αγωγή ως αόριστη ερειδόμενη στην αδικοπρακτική συμπεριφορά των εναγομένων λόγω συκοφαντικής δυσφήμισης, απέρριψε αυτήν ως απαράδεκτη λόγω αοριστίας στο σύνολό της ως προς το πρώτο ενάγον νομικό πρόσωπο και κατά τα λοιπά έκρινε την αγωγή νόμιμη, ερειδόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1 του ν. 1178 της 14/16.7.1981, 57, 59, 299, 346, 914, 932 ΑΚ σε συνδυασμό με τα άρθρα 361 και 362 ΠΚ, και τα άρθρα 2 παρ. 2 του ν. 2472/1997, Κεφ. ΙΙΙ του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 28 του ν. 4624/2019, 68, 176, 191, 907, 908 παρ. 1 εδ α περ. δ, 916, 947 ΚΠολΔ. Περαιτέρω απέρριψε την αγωγή ως ουσιαστικά αβάσιμη ως προς το υπό στοιχείο 4) κονδύλιο λόγω μη καταβολής δικαστικού ενσήμου κατ' εφαρμογή του άρθρου 42 ν. 4640/2019 και τέλος, απέρριψε την αγωγή ως ουσιαστικά αβάσιμη. Κατά της απόφασης αυτής παραπονούνται οι ενάγοντες και ήδη εκκαλούντες με την έφεσή τους και ζητούν για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτήν και οι οποίοι ανάγονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων, να εξαφανιστεί η εκκαλούμενη απόφαση και να γίνει δεκτή η αγωγή τους και να

καταδικαστούν οι εναγόμενοι στα δικαστικά τους έξοδα και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας.

Κατά το άρθρο 14 § 1 του Συντάγματος, καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, ενώ, κατά την παρ.2 του ίδιου άρθρου, ο τύπος είναι ελεύθερος, η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται. Επίσης, κατά το άρθρο 10 § 1 της ΕΣΔΑ (κυρ. ν.δ 52/1974) "Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν γνώμης ως και την ελευθερίαν λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών άνευ επεμβάσεως των δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων". Το δικαίωμα, όμως τούτο υπόκειται, σύμφωνα με το άρθρο 10 § 2 της ΕΣΔΑ (και 19 § 3 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα-κυρ. ν.2462/1997), σε περιορισμούς και κυρώσεις, που προβλέπονται από το νόμο και αποσκοπούν, εκτός άλλων, στην προστασία της υπολήψεως και των δικαιωμάτων τρίτων. Εξ άλλου, κατά το άρθρο μόνο παρ.1 του ν.1178/1981, ο ιδιοκτήτης κάθε εντύπου υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση για την παράνομη περιουσιακή ζημία, καθώς και σε χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που προξενήθηκαν υπαίτια με δημοσίευμα, το οποίο θίγει την τιμή ή την υπόληψη κάθε ατόμου, έστω και αν η κατά το άρθρο 914 ΑΚ υπαιτιότητα, η κατά το άρθρο 919 ΑΚ πρόθεση και η κατά το άρθρο 920 ΑΚ γνώση ή υπαίτια άγνοια συντρέχουν στον συντάκτη του δημοσιεύματος ή αν ο τελευταίος είναι άγνωστος στον εκδότη ή τον διευθυντή συντάξεως του εντύπου. Η ευθύνη του εκδότη και διευθυντή σύνταξης, εφόσον βέβαια δεν ταυτίζονται ως πρόσωπα με τον ιδιοκτήτη του εντύπου, ρυθμίζεται από τις κοινές διατάξεις. Σε περίπτωση προσβολής της προσωπικότητας που συντελείται με τη διάδοση συκοφαντικών, δυσφημιστικών ή εξυβριστικών ισχυρισμών στο διαδίκτυο, μέσω ιστοσελίδων και ιστολογίων, για την ταυτότητα του νομικού λόγου και ενόψει έλλειψης ειδικής ρύθμισης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 1178/1981 (ΑΠ 576/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Με τις διατάξεις των άρθρων 57 και 59 του ΑΚ προστατεύεται το δικαίωμα της προσωπικότητας που αποτελεί ένα πλέγμα αγαθών που συνθέτουν την υπόσταση του προσώπου με το οποίο είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα. Τέτοια αγαθά είναι, εκτός των άλλων, η τιμή και η υπόληψη κάθε ανθρώπου, η οποία αντικατοπτρίζεται στην αντίληψη και την εκτίμηση που έχουν οι άλλοι γι' αυτόν. Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό προς τις διατάξεις των άρθρων 914 και 932 του ΑΚ, προκύπτει, ότι επί προσβολής της προσωπικότητας η αξίωση ικανοποίησης για την ηθική βλάβη προϋποθέτει προσβολή των παραπάνω δικαιωμά-

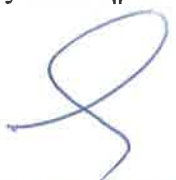
Προσθήκη
Επισημάνσεις

των παράνομη και υπαίτια. Εξάλλου, και το νομικό πρόσωπο, εφόσον κηρύσσεται ικανό δικαίου και ικανό προς δικαιοπραξία (άρθρα 61 και 70 ΑΚ), έχει δικαίωμα επί της προσωπικότητας αυτού στην έκφανση της πίστης, της υπόληψης, της φήμης, του κύρους, του επαγγέλματος, του μέλλοντος και των λοιπών αναγνωριζόμενων σ' αυτό άυλων αγαθών (ΑΠ 1649/2012, ΑΠ 1303/2012). Συνακόλουθα, αντικείμενο προσβολής είναι και η υπόληψη του νομικού προσώπου, το οποίο, όπως και το φυσικό πρόσωπο, είναι μέλος μιας οργανωμένης κοινωνίας και κινείται στα πλαίσια της συναλλακτικής ευθύτητας, εκδηλώνεται δε με πράξεις ή παραλείψεις (ΑΠ 464/2019, ΑΠ 193/2018, ΑΠ 1027/2015). Επομένως, σε περίπτωση προσβολής της προσωπικότητας αυτού σε οποιαδήποτε των πιο πάνω εκφάνσεων, δικαιούται να ζητήσει προστασία κατά τα άρθρα 57 και 59 του ΑΚ (ΑΠ 1303/2012). Όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 57 και 59 του ΑΚ, προς θεμελίωση αξίωσης προς προστασία της προσωπικότητας νομικού προσώπου, απαιτείται πράξη που επάγεται μειωτική διαταραχή αυτής σε κάποια των ανωτέρω εκφάνσεών της και που είναι παράνομη (ΑΠ 1649/2012, ΑΠ 356/2010). Για να γεννηθεί η αξίωση από την προσβολή της προσωπικότητας κατά τις διατάξεις των άρθρων 57, 59, 914, 920 και 932 του ΑΚ, θα πρέπει, κατά τα ανωτέρω, η προσβολή να είναι παράνομη, να αντίκειται δηλαδή σε διάταξη, η οποία απαγορεύει συγκεκριμένη πράξη που προσβάλλει κάποια έκφανση της προσωπικότητας, είναι δε αδιάφορο, σε ποιο τμήμα του δικαίου βρίσκεται η διάταξη που απαγορεύει την προσβολή (ΑΠ 464/2019, ΑΠ 193/2018, ΑΠ 1303/2012), αν δηλαδή βρίσκεται στο αστικό ή ποινικό δίκαιο ή σε άλλους κανόνες δημοσίου δικαίου ή και ειδικούς νόμους (ΑΠ 1649/2012). Το αν συνέβη αυτό πρέπει να το αποδείξει με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο η ενάγουσα εταιρεία, διότι η ηθική βλάβη στα νομικά πρόσωπα δεν αναφέρεται, όπως στα φυσικά πρόσωπα σε ενδιάθετο αίσθημα αναγόμενο στον εσωτερικό κόσμο και κρινόμενο με τα δεδομένα της ανθρώπινης λογικής χωρίς αποδείξεις, αλλά σε μία συγκεκριμένη βλάβη, που έχει υλική υπόσταση (ΕφΘεσ 604/2008 Αρμ 2010. 373, Γεωργιάδη – Σταθόπουλου ΕρμΑΚ, άρθρ. 932 ΙΙΙ αρ. 1 σελ. 817). Θα πρέπει, δηλαδή, το νομικό πρόσωπο για την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης να επικαλείται και να αποδεικνύει συγκεκριμένη υλική ζημία (Γ. Γεωργιάδης ΣΕΑΚ τομ. Ι, άρθρ. 932, αριθμ. 22, ΑΠ 932/2019). Έτσι, η προσβολή μπορεί να προέλθει και από ποινικά κολάσιμη πράξη, όπως εξύβριση, απλή δυσφήμιση ή συκοφαντική

δυσφήμιση που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις των άρθρων 361, 362 και 363 του Π.Κ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 362 και 363 Π.Κ., όποιος με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ισχυρίζεται ή διαδίδει για κάποιον άλλο γεγονός που μπορεί να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη του, διαπράττει το έγκλημα της δυσφήμισης, και αν το γεγονός αυτό είναι ψευδές και ο υπαίτιος γνώριζε ότι τούτο είναι ψευδές τότε διαπράττει το έγκλημα της συκοφαντικής δυσφήμισης. Εξάλλου, από τις αμέσως ανωτέρω διατάξεις των άρθρων 362 και 363 ΠΚ προκύπτει, ότι για την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του αδικήματος της συκοφαντικής δυσφήμισης απαιτείται: α) ισχυρισμός ή διάδοση γεγονότος ενώπιον τρίτου σε βάρος ορισμένου προσώπου, β) το γεγονός να είναι δυνατόν να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη του άλλου αυτού προσώπου, και γ) να είναι ψευδές και ο υπαίτιος να γνώριζε ότι αυτό είναι ψευδές. Ως ισχυρισμός θεωρείται η ανακοίνωση προερχόμενη ή εξ ιδίας πεποιθήσεως ή γνώμης ή εκ μετάδοσης από τρίτο πρόσωπο. Αντίθετα διάδοση υφίσταται, όταν λαμβάνει χώρα μετάδοση της από άλλον γενομένης ανακοίνωσης. Ο ισχυρισμός ή η διάδοση επιβάλλεται να γίνεται ενώπιον τρίτου. Αυτό το οποίο αξιολογείται είναι το γεγονός, δηλαδή οποιοδήποτε συμβάν του εξωτερικού κόσμου, αναγόμενο στο παρόν ή παρελθόν, υποπίπτον στις αισθήσεις και δυνάμενο "να αποδειχθεί, αντίκειται δε προς την ηθική και ευπρέπεια (ΑΠ 333/2010, 1007/2010, ΑΠ 1048/2010 ΤΝΠ Νόμος). Για τη στοιχειοθέτηση της υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος της δυσφήμισης απαιτείται γνώση ότι το ισχυριζόμενο ή διαδιδόμενο ενώπιον τρίτου γεγονός είναι κατάλληλο να βλάψει την τιμή ή την υπόληψη άλλου και θέληση του δράστη να ισχυρισθεί ενώπιον τρίτου ή να διαδώσει το βλαπτικό γεγονός, ενώ για τη στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος της συκοφαντικής δυσφήμισης, απαιτείται επιπλέον και γνώση του δράστη ότι το γεγονός είναι ψευδές. Ωστόσο, σε περίπτωση που ο δράστης δεν γνώριζε το ψευδές του γεγονότος που ισχυρίστηκε ή διέδωσε ή είχε αμφιβολίες γι' αυτό, δεν στοιχειοθετείται το έγκλημα της συκοφαντικής δυσφήμισης, παραμένει όμως η απλή δυσφήμιση ως προσβάλλουσα επίσης την προσωπικότητα σε βαθμό μη ανεκτό, εκτός αν συντρέχει κάποια από τις προβλεπόμενες από το άρθρο 367 παρ. 1 ΠΚ περιπτώσεις, οι οποίες αίρουν τον άδικο χαρακτήρα της πράξης. Κατά το άρθρο 71 ΑΚ "Το νομικό πρόσωπο ευθύνεται για τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων που το αντιπροσωπεύουν, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και δημιουργεί υποχρέωση αποζημίωσης. Το υπαίτιο πρόσωπο ευθύνεται επί πλέον εις ολόκληρον". Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 111

Ενδεικτικό
4 Ενδεικτικό

παρ. 2, 117, 118 και 216 παρ. 1 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι το δικόγραφο της αγωγής, πρέπει να περιέχει σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν κατά νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκηση της υπό του ενάγοντος κατά του εναγόμενου, ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς και ορισμένο αίτημα, ώστε να παρέχεται η ευχέρεια στον μεν εναγόμενο ν' αμυνθεί στον δε δικαστή η δυνατότητα ελέγχου του νομίμου της αγωγής. Η έλλειψη ή η ανεπαρκής ή ασαφής αναφορά κάποιου από τα γεγονότα αυτά, συνιστά έλλειψη προδικασίας και καθιστά την αγωγή αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτιμήσεως, το δε δικαστήριο οφείλει να την απορρίψει για το λόγο αυτό (ΑΠ 467/2000 ΕλλΔνη 41,1571, ΑΠ 1871/1999 ΕλλΔνη 41,1301, ΑΠ 1320/1998 ΕλλΔνη 40,113). Η αοριστία αυτή δεν μπορεί να θεραπευθεί, ούτε με τις προτάσεις, ούτε δια παραπομπής σε άλλα έγγραφα της δίκης, ούτε από την εκτίμηση των αποδείξεων (ΑΠ 280/1992 Δ 23,1065, ΕφΑΘ 7395/1998 ΕλλΔνη 40,1 104). Ο ενάγων μπορεί κατ' άρθρο 224 εδ. β' σε συνδυασμό με το άρθρο 236 ΚΠολΔ να διευκρινίσει, συμπληρώσει και διορθώσει με τις προτάσεις του, τους ισχυρισμούς του που περιέχονται στην αγωγή, θεραπεύοντας έτσι την ποσοτική ή ποιοτική αοριστία της με την εξειδίκευση των γεγονότων που θεμελιώνουν την αγωγή, αλλά δεν μπορεί ν' αναπληρώσει περιστατικά, τα οποία παρ' ότι είναι αναγκαία για τη νομική της θεμελίωση, την παραγωγή δηλαδή του αγωγικού δικαιώματος, δεν περιλαμβάνονται στην αγωγή, δεν μπορεί δηλαδή ν' αναπληρώσει την νομική αοριστία της (ΑΠ 216/2002 ΕλλΔνη 44,121). Ειδικότερα, καθόσον αφορά σε κείμενο αγωγής με το οποίο διώκεται η χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης προκληθείσας από τον εκ μέρους του εναγόμενου ισχυρισμό συκοφαντικών ισχυρισμών σε βάρος του ενάγοντος θα πρέπει να εκτίθενται αναλυτικά και ένα προς ένα τα γεγονότα που είναι ψευδή, τα, σε αντίθεση με τα ψευδή, αληθή περιστατικά, καθώς και το ότι ο εναγόμενος διέδωσε αυτά εν γνώσει της αναλήθειάς τους (ΕφΘεσ 383/2009 ΤΝΠ Νόμος). Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΓΚΠΔ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα από το άρθρο 6 αυτού ορίζεται ότι «Η επεξεργασία είναι σύνομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: 1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους σκοπούς , 2. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο

μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατ' αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης, 3. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας, 4. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου, 5. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας και 6. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των εννόμων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός αν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα...

Σε συμμόρφωση με τον ανωτέρω Κανονισμό θεσπίστηκε ο Ν. 4624/2019 ο οποίος για λόγους ασφάλειας δικαίου, σαφήνειας και συνεκτικότητας των ρυθμίσεων αντικατέστησε τον ν. 2472/1997, διατηρώντας όμως σε ισχύ ορισμένες διατάξεις του. Ο εθνικός νομοθέτης αξιοποίησε την ευχέρεια που του παρείχε ο Κανονισμός, ως προς την έκταση των εξαιρέσεων (άρθρο 23 παρ. 1) και ως προς τη ρύθμιση ειδικών περιπτώσεων επεξεργασίας, όπως η επεξεργασία των δεδομένων στο πλαίσιο της απασχόλησης ή για τους σκοπούς της ελευθερίας της έκφρασης και της δημοσιογραφικής έρευνας (άρθρο 28), για να εξειδικεύσει και να συμπληρώσει τις ρυθμίσεις του δικαίου της Ε.Ε, κατά τρόπο ώστε να ενισχύει την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4624/2019, άρθρο 28, έχει αναγνωριστεί ί παγκοσμίως ότι οι ρυθμίσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις εκείνες, κατά τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων λαμβάνει χώρα στο πεδίο προστασίας της ελευθερίας της γνώμης και της πληροφόρησης. Οι σχετικές παρεκκλίσεις πρέπει να προβλέπονται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπού ή στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης που εμπίπτουν στο θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου, αλλά μόνο στο μέτρο που αυτές είναι αναγκαίες για τον συμβιβασμό του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή προς τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία της έκφρασης. Σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4624/2019 «1. Στον βαθμό που είναι αναγκαίο να συμβιβαστεί το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς και για

σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται όταν: α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει τη ρητή συγκατάθεσή του, β) αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν προδήλως δημοσιοποιηθεί από το ίδιο το υποκείμενο, γ) υπερέχει το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα της πληροφόρησης έναντι του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου, ιδίως για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος ή όταν αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δημοσίων προσώπων και δ) όταν περιορίζεται στο αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος ενημέρωσης, ιδίως όταν αφορά ειδικών κατηγοριών δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς και ποινικές διώξεις, καταδίκες και τα σχετικά με αυτές μέτρα ασφαλείας, λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα του υποκειμένου στην ιδιωτική και οικογενειακή του ζωή. 2. Στον βαθμό που είναι αναγκαίο να συμβιβαστεί το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς, και για σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης δεν εφαρμόζεται: α) το Κεφάλαιο II του ΓΚΠΔ «Αρχές», εκτός από το άρθρο 5, β) το Κεφάλαιο III του ΓΚΠΔ «Δικαιώματα του Υποκειμένου», γ) το Κεφάλαιο IV του ΓΚΠΔ «Υπεύθυνος επεξεργασίας και εκτελών την επεξεργασία», εκτός από τα άρθρα 28, 29 και 32, δ) το Κεφάλαιο V του ΓΚΠΔ «Διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς», ε) το Κεφάλαιο VII του ΓΚΠΔ «Συνεργασία και συνεκτικότητα και στ) το Κεφάλαιο IX του ΓΚΠΔ «Διατάξεις που αφορούν ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας». Αντίστοιχη είναι η προσέγγιση και από το ΔΕΕ όσον αφορά την έννοια του δημοσιογραφικού σκοπού. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί υπό το καθεστώς της Οδηγίας 95/46, ήτοι προ του Κανονισμού ότι προκειμένου να ληφθεί υπόψη η σημασία που έχει η ελευθερία του λόγου εντός κάθε δημοκρατικής κοινωνίας, οι σχετικές έννοιες, μεταξύ των οποίων εκείνη του δημοσιογραφικού σκοπού, πρέπει να ερμηνεύονται ευρέως, καθώς και ότι οι εξαιρέσεις και οι παρεκκλίσεις που προβλέπει το άρθρο 9 της οδηγίας αυτής ισχύουν όχι μόνο για τις επιχειρήσεις μέσω μαζικής ενημέρωσης, αλλά και για κάθε άτομο που ασκεί δημοσιογραφική δραστηριότητα (πρβλ. απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου

2008, Satakunnan Markkinapörssi και Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, σκέψη 58). Από τη νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται ότι «δημοσιογραφικές δραστηριότητες» είναι αυτές που έχουν ως σκοπό την ανακοίνωση στο κοινό πληροφοριών, απόψεων ή ιδεών, με οποιονδήποτε τρόπο (βλ. απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Satakunnan Markkinapörssi και Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, σκέψη 61, απόφασης της 14^{ης} Φεβρουαρίου 2019, Sergejs Buivids, C- 345/17).

Με τον πρώτο λόγο έφεσης οι εκκαλούντες ισχυρίζονται ότι εσφαλμένα το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε την αγωγή ως αόριστη στο σύνολό της κατά το μέρος με το οποίο αυτή ερείδεται αναφορικά με την αδιοπρακτική ευθύνη των εναγομένων στην ειδικότερη βάση της συκοφαντικής δυσφήμισης. Ο λόγος αυτός έφεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος καθώς οι ενάγοντες, στο αγωγικό τους δικόγραφο περιορίζονται σε αυτούσια παράθεση των δύο δημοσιευμάτων, παραλείποντας ι) να προβούν σε ειδικότερο προσδιορισμό των περιεχόντων στα δημοσιεύματα αυτά συκοφαντικών ισχυρισμών, που έβλαψαν την τιμή και υπόληψή τους, με συγκεκριμένη και αναλυτική έκθεση τους ένα προς ένα, ιι) να αναφέρουν το ενσυνείδητο ψεύδος των εναγομένων, ήτοι ότι ισχυρίστηκαν τα ψεύδη αυτά εν γνώσει της αναλήθειάς τους και ιιι) να εξιστορήσουν ποια είναι τα, εν αντιθέσει με τους ψευδείς ισχυρισμούς, αληθινά περιστατικά. Η αοριστία αυτής της αγωγής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη μείζονα σκέψη δεν μπορεί να διορθωθεί ούτε με τις προτάσεις, ήτοι δεν μπορεί ν' αναπληρωθούν περιστατικά, τα οποία είναι αναγκαία για την νομική θεμελίωση, την παραγωγή δηλαδή του αγωγικού δικαιώματος, τα οποία δε περιλαμβάνονται στην αγωγή, δεν μπορεί δηλαδή ν' αναπληρωθεί η νομική αοριστία, σε κάθε δε περίπτωση οι ενάγοντες εν προκειμένω ουδόλως επιχείρησαν να συμπληρώσουν-εξειδικεύσουν τους αγωγικούς τους ισχυρισμούς με τις προτάσεις τους παρά μόνο απαραδέκτως με την προσθήκη των προτάσεων τους.

Με τον δεύτερο λόγο έφεσης οι εκκαλούντες ισχυρίζονται ότι εσφαλμένα το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε την αγωγή ως αόριστη ως προς το πρώτο ενάγον και ήδη εκκαλούν νομικό πρόσωπο. Σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στο αγωγικό δικόγραφο το πρώτο ενάγον νομικό πρόσωπο (σωματείο) έχει υποστεί προσβολή της προσωπικότητάς του εξαιτίας των δυσφημιστικών δημοσιευμάτων των εναγομένων και εξ αυτού του λόγου ζήτησε προστασία που συνίστατο σε άρση της προσβολής με την καθαίρεση των δύο επίδικων αναρτήσεων και παράλειψή της στο μέλλον κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα και επιπλέον χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης

που υπέστη. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που απέρριψε την αγωγή ως αόριστη ως προς την αξίωση για επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, ορθά ερμήνευσε το νόμο σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη νομική σκέψη της απόφασης, εφόσον ουδόλως εκτίθεται η βλάβη που υπέστη το πρώτο ενάγον ως προς την υλική της υπόσταση. Ωστόσο η αγωγή είναι ορισμένη ως προς τις λοιπές αξιώσεις του πρώτου ενάγοντος σωματείου (ως προς τη βάση της προσβολής προσωπικότητάς λόγω δυσφήμισης) για άρση της προσβολής και παράλειψής της στο μέλλον και πρέπει αφού γίνει εν μέρει δεκτός ο δεύτερος λόγος έφεσής να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη απόφαση κατά το αντίστοιχο κεφάλαιό της καθώς και ως προς τη διάταξη περί δικαστικής δαπάνης κατά το μέρος που αφορά το πρώτο ενάγον και τους εναγομένους και αφού το Δικαστήριο κρατήσει την υπόθεση και τη δικάσει στην ουσία της (άρθρο 535 παρ. 1 του ΚΠολΔ).

Σύμφωνα με το άρθρο 42 ν. 4640/2019 (ΦΕΚ Α' 190/30.11.2019): «1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του ν.δ. 1544/1942 (Α189), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 70 του ν. 3994/2011 (Α1 165), το άρθρο 21 του ν. 4055/2012 (Α' 51) και το άρθρο 33 του ν. 4446/2016 (Α' 240), αντικαθίσταται ως εξής: 3. Στο τέλος, που επιβάλλεται κατά το άρθρο 2 του ν. ΓΛΟΗ/1912, δεν υπόκεινται οι αναγνωριστικές αγωγές για όλες τις διαφορές που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων και των μονομελών πρωτοδικείων, καθώς και οι αγωγές για την εξάλειψη υποθήκης και προσημείωσης και εκείνες που αφορούν την ακύρωση πλειστηριασμού. 2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς αναγνωριστικές αγωγές, για τις οποίες η πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο διενεργείται μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, καθώς και στις αγωγές που έχουν ασκηθεί ως καταψηφιστικές πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφόσον έχουν ήδη μετατραπεί ή μετατραπούν σε αναγνωριστικές μετά τη δημοσίευσή του και εισαχθούν σε πρώτη συζήτηση μετά την ως άνω ημερομηνία».

Οι εκκαλούντες με τον τρίτο λόγο της έφεσής τους ισχυρίζονται ότι η προκαταβολική καταβολή του τέλους δικαστικού ενσήμου επιβαλλόμενη με τον ν. 4640/2019 σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας της δίκης και επί του αιτηθέντος ποσού το οποίο είναι κατά κανόνα μείζον του επιδικασθέντος, αντίκειται στις αρχές του κράτους δικαίου και της παροχής πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στους πολίτες, που θεμελιώνονται στις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1, 26 παρ. 3, 94 παρ. 4, 95 παρ. 5

του Συντάγματος, 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, 1 του πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου αυτής, 2 παρ. 3 και 14 παρ. 1 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα. Ισχυρίζονται περαιτέρω οι εκκαλούντες ότι η επιβολή δικαστικού ενσήμου και στις αναγνωριστικές αγωγές εξυπηρετεί αποκλειστικά το Δημόσιο και διαφοροποιεί ουσιωδώς την μέχρι σήμερα αντιμετώπιση της καταψηφιστικής από την αναγνωριστική αγωγή με αποτέλεσμα να καθίσταται η προσφυγή στην δικαιοσύνη αδικαιολόγητα δυσχερής. Τέλος οι εκκαλούντες υποστηρίζουν ότι η αναδρομικότητα επιβολής του τέλους δικαστικού ενσήμου στις εκκρεμείς αναγνωριστικές αγωγές θίγει και την αρχή της ασφάλειας του δικαίου. Ο λόγος αυτός έφεσης κρίνεται απορριπτέος ως μη νόμιμος για τους ακόλουθους λόγους. Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4640/2019, ο λόγος εισαγωγής της διάταξης του άρθρου 42 στοχεύει στην καταβολή τέλους από τον πολίτη που ασκεί μία αγωγή και ενεργοποιεί τον πολιτειακό μηχανισμό απονομής δικαιοσύνης προκειμένου να ενισχυθεί η δυνατότητα της πολιτείας να οργανώνει κατά τον καλύτερο τρόπο το σύστημα απονομής της δικαιοσύνης. Κατά τη συζήτηση των αγωγών τα καταψηφιστικά αιτήματα τους, ως επί τω πλείστον τρέπονται σε αναγνωριστικά, με συνέπεια να αποφεύγεται η καταβολή δικαστικού ενσήμου επί του αντικειμένου της δίκης (αιτούμενου κεφαλαίου και των επ' αυτού τόκων). Κατ' αυτόν τον τρόπο η πρακτική μετατροπής των αιτημάτων των αγωγών από καταψηφιστικά σε αναγνωριστικά κατά τη συζήτηση τους οδηγεί σε καταστρατηγήσεις και κατάχρηση δικονομικών δυνατοτήτων, που έχουν ως αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη επιβάρυνση της δικαιοσύνης, ενώ στερεί το Ελληνικό Δημόσιο και άλλους φορείς (ΤΑΧΔΙΚ και άλλα ασφαλιστικά ταμεία) από σημαντικά έσοδα. Η επαναφορά του τέλους δικαστικού ενσήμου και επί αναγνωριστικών αγωγών που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων, στις οποίες περιλαμβάνονται αυτονοήτως και οι καταψηφιστικές μετά τη μετατροπή τους σε αναγνωριστικές κατά την εισηγητική έκθεση του νόμου θα συμβάλλει στην καταπολέμηση της δικομανίας και στον εξορθολογισμό και στην επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης, μέσω της αποτροπής προπετών και αβάσιμων αγωγών, αλλά και στην ενίσχυση της διαδικασίας διαμεσολάβησης που είναι τόσο σημαντική για την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων και την ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης, ενώ ταυτόχρονα θα συντελέσει και στην αύξηση των δημοσίων εσόδων. Εξ όσων προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι νομοθέτης κατά την πρόσφατη τροποποίηση έλαβε υπόψη του την προηγούμενη απόφαση του Αρείου Πάγου (ΑΠ 675/2010 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ) επί της συνταγματικότητας και συμβατότητας με την ΕΣΔΑ της υποχρέωσης καταβολής τέλους δικαστικού ενσήμου,

θεωρήθηκε
+ Εισηγήτρια

Α

8

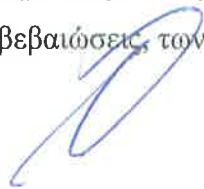
10

εξισώνοντας τις προϋποθέσεις απονομής δικαιοσύνης κατά το κύριο στάδιο της διαγνωστικής δίκης μεταξύ καταψηφιστικών και αναγνωριστικών αγωγών. Πρέπει εξάλλου να αναφερθεί ότι και πριν την άνω τροποποίηση η πλήρης παροχή έννομης προστασίας υπέκειτο σε καταβολή τέλους δικαστικού ενσήμου, δεδομένου ότι τελικό στάδιο της δικαστικής προστασίας αποτελεί η αναγκαστική εκτέλεση και προκειμένου μια αναγνωριστική απόφαση να καταλήξει σε εκτελεστό τίτλο, ήταν αναγκαία η έκδοση διαταγής πληρωμής για την οποία απαιτούνταν η καταβολή δικαστικού ενσήμου. Συνεπώς με την νέα τροποποίηση μετατίθεται το στάδιο κατά το οποίο επιβάλλεται νομικά η καταβολή δικαστικού ενσήμου επί δικαστικής προστασίας με αναγνωριστικό αίτημα και αντιμετωπίζεται πλέον ενιαία, από άποψη δικαστικού ενσήμου, η διαγνωστική δίκη ενώ διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του ν. 3226/2004 με τις οποίες γενικώς λαμβάνεται πρόνοια ώστε να παρέχεται νομική αρωγή σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος, η οποία εμπεριέχει και την απαλλαγή από την καταβολή τέλους δικαστικού ενσήμου (άρθρο 9 παρ. 2 ν. 3226/2004). Εξάλλου ακόμη και στην περίπτωση διόγκωσης του αιτούμενου ποσού για λόγους αρμοδιότητας του δικαστηρίου και πάλι δεν τίθεται θέμα «δυσβάσταχτου οικονομικά» μέτρου. Αυτό διότι ακόμη και ένας τέτοιος διάδικος, -«προπετής» κατά την αιτιολογική έκθεση του νόμου, δύναται κατά τη συζήτηση της υπόθεσης να περιορίσει τα αγωγικά αιτήματα και να καταβάλει το αντίστοιχο τέλος δικαστικού ενσήμου. Επίσης σε περίπτωση ευδοκίμησης της αγωγής, το τέλος δικαστικού ενσήμου μετακυλίεται στον ηττώμενο εναγόμενο, ενώ στην περίπτωση απόρριψης της αγωγής, επιβαρύνει τον ενάγοντα καθόσον η αίτηση του για παροχή δικαστικής προστασίας κρίνεται αποδοκιμαστέα. Περαιτέρω, από την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης εξαιρούνται οι αναγνωριστικές αγωγές, που κατατίθενται μετά την έναρξη εφαρμογής του νόμου, ήτοι μετά την 30.11.2019, οι αναγνωριστικές αγωγές, που είναι εκκρεμείς κατά την έναρξη εφαρμογής του και οι καταψηφιστικές, που τράπηκαν σε αναγνωριστικές μέχρι ή μετά την 30.11.2019, εφόσον η πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο γίνεται μετά την 01.01.2020, των οποίων το αντικείμενο της διαφοράς ανήκει στην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου ή του Μονομελούς Πρωτοδικείου. Επομένως, εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής και δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής δικαστικού ενσήμου μία ευρεία κατηγορία προσφευγόντων στην πολιτική δικαιοσύνη κοινωνιών, οι οποίοι κατά τεκμήριο, εκ της φύσης της προσγενομένης σε αυτούς ζημίας ή της εν γένει χρηματικής

απώλειας, στερούνται επαρκών οικονομικών πόρων, γεγονός, που καταρρίπτει το επιχείρημα περί παρακώλυσης της πρόσβασης στην απονομή δικαιοσύνης των οικονομικά ασθενέστερων πολιτών. Εξάλλου, η ως άνω διάταξη, που προβλέπει την καταβολή δικαστικού ενσήμου και επί αναγνωριστικών αγωγών πληροί τα κριτήρια που, κατά τη νομολογία του Ε.Δ.Δ.Α., απαιτούνται, προκειμένου ένας περιορισμός στο δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας, να είναι αποδεκτός από το άρθρο 6 της Ε.Σ.Δ.Α. και ειδικότερα πληροί τόσο το κριτήριο ότι, με τον περιορισμό αυτό, πρέπει να επιδιώκεται ένας νόμιμος σκοπός, όσο και το κριτήριο, ότι πρέπει να τηρείται ένας εύλογος βαθμός αναλογικότητας, ανάμεσα στα μέσα και στον επιδιωκόμενο σκοπό. Και τούτο διότι, με το τέλος δικαστικού ενσήμου επιδιώκεται, προεχόντως, ο νόμιμος σκοπός της ενίσχυσης της δυνατότητας της Πολιτείας, να οργανώνει, κατά τον καλύτερο τρόπο, το σύστημα απονομής Δικαιοσύνης και δεν μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογη με τον εν λόγω επιδιωκόμενο σκοπό και μη εύλογη μια επιβάρυνση του ενάγοντος με τέλος, το ποσοστό του οποίου είναι συνολικά ελάχιστα μεγαλύτερο του 1%, επί του χρηματικά αποτιμητού αντικειμένου της διαφοράς (δεδομένου ότι με συνυπολογισμό των κατά νόμο προσαυξήσεων, το συνολικά καταβαλλόμενο ποσό δικαστικού ενσήμου δεν είναι 8%, αλλά 11,0304%, ήτοι 1,10304%). Μία τέτοια ποσοστιαία αναλογία, δεν καθιστά «δυσβάσταχτη οικονομικά» την προσφυγή στη δικαιοσύνη, ιδίως για όποιον κατάγει σε δίκη το πραγματικό αντικείμενο της διαφοράς (ΕφΑθ 15/2019 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω μεταβατική διάταξη δεν συνιστά ανεπίτρεπτο αιφνιδιασμό του ενάγοντα που περιορίζει το δικαίωμα του προς παροχή δικαστικής προστασίας δεδομένου ότι κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 237 εδ. γ' του ΚΠολΔ το τέλος δικαστικού ενσήμου πρέπει να προσκομίζεται το αργότερο έως τη συζήτηση της υπόθεσης η οποία ολοκληρώνεται με την εκφώνηση της κατά τη σειρά του πινακίου. Συνεπώς στην περίπτωση αυτή ο ενάγων έχει κατά το χρόνο συζήτησης της αγωγής του που έχει τραπεί σε αναγνωριστική πλήρη γνώση των δικονομικών προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συζήτηση της στις οποίες περιλαμβάνεται και η καταβολή του δικαστικού ενσήμου και όσα περί του αντιθέτου υποστηρίζουν οι εκκαλούντες με το σχετικό τρίτο λόγο έφεσης τους κρίνονται απορριπτέα.

Από την εκτίμηση της ένορκης κατάθεσης του μάρτυρα των εναγόντων, που εξετάστηκε στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και περιέχεται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη απόφαση πρακτικά δημόσιας συνεδρίασής του, τις με αριθμούς 699/2020, 701/2020 και 703/2020 ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων

θεωρήθηκε
+ Εισπληρωμένο

Αρτέμιου Αθανασάκη, Σταματίας Γιαννακίδη και Χαράλαμπου Τομάση, αντίστοιχα, που λήφθηκαν με επιμέλεια των εναγόντων, ενώπιον της Ειρηνοδίκη Αθηνών, μετά από νομότυπη κλήτευση των εναγομένων (βλ. την υπ' αριθ. 3879^H/17.1.2020 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών, Παναγιώτη Γκότση, 'στον αντίκλητο δικηγόρο των εναγομένων), τις υπ' αριθ. 731/20.1.2020 και 1188/21.1.2020 ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων, Γεωργίου Τόμπρα και Στέφανου Τραχανά, αντίστοιχα, οι οποίες ελήφθησαν ενώπιον του συμβ/φου Αθηνών, Δημητρίου Αθανασίου και της συμβ/φου Ηρακλείου, Ειρήνης Γερακιανάκη, με επιμέλεια των εναγομένων, μετά από νομότυπη κλήτευση των εναγόντων (βλ. την υπ' αριθ. 4508/15.1.2020 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών Ιουλίας – Μιχαλίτσα Πιπίνη προς τον αντίκλητο δικηγόρο τους), και από όλα τα έγγραφα που προσκομίζονται με επίκληση, αποδείχθηκαν κατά την κρίση του δικαστηρίου τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: το πρώτο ενάγον και ήδη πρώτο εκκαλούν είναι επιστημονικό σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ιδρύθηκε το 1935 και τιτλοφορείται «ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ (Ε.Ε.Φ). Εκπροσωπεί Έλληνες επιστήμονες της φυσικής, των τεχνολογιών φυσικής και άλλων σχετιζόμενων κλάδων, με επιστημονική και εκπαιδευτική δραστηριότητα. Ο δεύτερος ενάγων (και δεύτερος εκκαλών) είναι αστροφυσικός και πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του σωματείου (Ε.Ε.Φ), ομότιμος καθηγητής του πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος της διεθνούς αστρονομικής ένωσης. Ο τρίτος ενάγων (και ήδη τρίτος εκκαλών) είναι αντιπρόεδρος του σωματείου και εκπαιδευτικός (φυσικός) στη μέση εκπαίδευση. Ο πέμπτος ενάγων (ήδη τέταρτος εκκαλών) είναι ηλεκτρονικός και μέλος του σωματείου (Ε.Ε.Φ) και η έκτη ενάγουσα (ήδη πέμπτη εκκαλούσα) είναι κοινωνιολόγος – ηθοποιός – συγγραφέας και μέλος του σωματείου (Ε.Ε.Φ). Η πρώτη εναγομένη είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με την επωνυμία «ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ» και τον διακριτικό τίτλο «ELLINIKA HOAKES» και έχει ως σκοπό εκ του καταστατικού της (άρθρο 3) την καταπολέμηση των ψευδών ειδήσεων και της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και ειδικότερα τη διαπίστωση και γνωστοποίηση στο κοινό τέτοιων περιπτώσεων. Είναι ιδιοκτήτρια του διαδικτυακού ιστότοπου – ιστοσελίδας «www.ellinikahoakes.gr». Επιπλέον τον Ιανουάριο του 2019 πιστοποιήθηκε ως μέλος του Παγκόσμιου Δικτύου Ελέγχου Γεγονότων (International

Fact Checking Network – IFCN) για την Ελλάδα και συνεργάζεται με την εταιρεία Facebook. Στα πλαίσια της συνεργασίας αυτής καλείται να εντοπίζει και να ελέγχει ειδήσεις που διαχέονται μέσω της ιστοσελίδας του facebook. Ο δεύτερος και τρίτος των εναγομένων είναι εταίροι της πρώτης εναγομένης και μέλη της Ένωσης Δημοσιογράφων Περιοδικού και Ηλεκτρονικού τύπου Μακεδονίας – Θράκης (βλ. τις από 16.1.2020 βεβαιώσεις της Ένωσης Δημοσιογράφων Περιοδικού και Ηλεκτρονικού Τύπου Μακεδονίας - Θράκης) και διαχειριστές του ανωτέρω ιστότοπου και αρθρογραφούν σε αυτόν. Στις 8 Ιανουαρίου του 2019 δημοσιεύθηκε στη διαδικτυακή ενημερωτική ιστοσελίδα των εναγομένων στη στήλη scams άρθρο που συντάχθηκε από τον δεύτερο εναγόμενο με τίτλο « Ο Πέτρος Ζωγράφος και η απάτη της παραγωγής ηλεκτρισμού από νερό». Στο άρθρο αυτό αποτελούμενο από 3000 λέξεις παρατίθενται ως τεκμηρίωση εικόνες, βίντεο και παραπομπές σε επιστημονικές πηγές και ιστοσελίδες. Ο αρθρογράφος και δεύτερος εναγόμενος επιχειρεί να αποδομήσει την εφεύρεση του πέμπτου των εναγόντων, η οποία αφορά την παραγωγή φθηνής ηλεκτρικής ενέργειας για ένα μήνα μέσω μίας συσκευής που χρησιμοποιεί ένα ποτήρι νερό και κράμα υλικών. Στο περιεχόμενο του ένδικου δημοσιεύματος αναγράφονται επακριβώς τα ακόλουθα: «Ο Πέτρος Ζωγράφος έχει γίνει γνωστός μέσα από τις πολλές εμφανίσεις του στην τηλεόραση ειδικά στις εκπομπές του Μάκη Τριανταφυλλόπουλου, αλλά και από τα άρθρα του στο διαδίκτυο, όπου έχει παρουσιάσει μία εφεύρεση που είναι σε θέση να παράγει μεγάλες ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση νερού. Το μηχάνημα ουσιαστικά αυτοτροφοδοτείται (εφόσον το ποτήρι νερό δουλεύει για έναν ολόκληρο μήνα) με αποτέλεσμα να μοιάζει με ένα είδος αεικίνητης γεννήτριας. Είναι όμως έτσι τα πράγματα»?». Ακολουθεί ο σχολιασμός της εφεύρεσης με τον τίτλο «Ψευδοεπιστήμη» (ακολουθεί βίντεο) με ειδικές αναφορές του αρθρογράφου στη διαδικασία της ηλεκτρόλυσης εν συγκρίσει με τη λειτουργικότητα της νέας συσκευής προκειμένου να αναδείξει την έλλειψη αξιοπιστίας της εφεύρεσης και ειδικότερα τα εξής : «Με απλά λόγια, πρόκειται για μια αεικίνητη (αυτοτροφοδοτούμενη) συσκευή «ηλεκτρόλυσης», που παράγει καύσιμο υδρογόνο. Ηλεκτρόλυση, ονομάζεται η διαδικασία της διάσπασης μιας ουσίας με τη βοήθεια ηλεκτρικού ρεύματος. Κατά την ηλεκτρόλυση του νερού, το μόριο διασπάται στα βασικά στοιχεία όπου το αποτελούν, το υδρογόνο και το οξυγόνο με την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος. Τα πλεονεκτήματα αυτής της διεργασίας είναι η υψηλής καθαρότητας υδρογόνο που παράγεται. Ωστόσο, προς το παρόν δεν είναι ιδιαίτερα αποδοτική μέθοδος παραγωγής λόγω του κόστους του ηλεκτρικού ρεύματος το οποίο απαιτείται. Στη περίπτωση της συσκευής του κ.

Παραβίαση
1. Εισαγωγή

6

8

6

Ζωγράφου, χρησιμοποιούνται «συχνότητες», με αποτέλεσμα να μην απαιτείται υψηλή δαπάνη ενέργειας για να δουλέψει η γεννήτρια. Με απλά λόγια, ο κ. Ζωγράφος διαχωρίζει το νερό σε υδρογόνο και οξυγόνο, όχι χρησιμοποιώντας τη κλασική μέθοδο της ηλεκτρόλυσης, δηλαδή με τη χρήση ρεύματος, αλλά με τη χρήση συχνοτήτων, για να διασπάσει το μόριο του νερού σε οξυγόνο και υδρογόνο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο».

«Τα επιστημονικά προβλήματα. Ο κ. Ζωγράφος φαίνεται να έχει λύσει το πρόβλημα της υψηλής κατανάλωσης ρεύματος που αντιμετωπίζουμε στην ηλεκτρόλυση, δημιουργώντας ουσιαστικά μια αεικίνητη γεννήτρια (perpetual motion machine). Τέτοιου είδους συσκευές, υποτίθεται πως δεν απαιτούν κατανάλωση ενέργειας για να λειτουργήσουν, ή δαπανούν λιγότερη από αυτή που παράγουν ή είναι αυτοτροφοδοτούμενες. Η ύπαρξη όμως μιας τέτοιας γεννήτριας, θα παραβίαζε το πρώτο (αρχή διατήρησης ενέργειας, δηλαδή η ενέργεια μεταβιβάζεται και μετασχηματίζεται, αλλά δε δημιουργείται ούτε καταστρέφεται) και δεύτερο θερμοδυναμικό νόμο (κάθε θερμική μηχανή έχει απώλειες ενέργειας και για τη λειτουργία μιας ψυκτικής μηχανής απαιτείται καταβολή ενέργειας). Όλα τα ανωτέρω, εντάσσονται στη ψευδοεπιστήμη της «δωρεάν ενέργειας» και αφορά συσκευές που μπορούν να παράγουν μεγάλες ποσότητες ηλεκτρισμού, με λίγη ή καθόλου αρχική ενέργεια. Ουδείς έχει καταφέρει μέχρι σήμερα να παράγει μια τέτοια γεννήτρια. Αν και πολλοί έχουν ισχυριστεί ότι το έχουν καταφέρει, κανένας μέχρι σήμερα δεν το έχει αποδείξει. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημάνουμε πως υπάρχουν διαθέσιμες εδώ και δεκαετίες, μπαταρίες μαγνησίου που χρησιμοποιούν θαλασσινό νερό ως ηλεκτρολύτη για να παράγουν ενέργεια. Το νάτριο στο αλάτι του νερού αντιδρά με το μαγνήσιο για να δημιουργήσει μια χαμηλή τάση που μπορεί να τροφοδοτήσει συσκευές όπως φορητό υπολογιστή, φακό, διόπτρες νυχτερινής όρασης κλπ, όταν δεν υπάρχει άλλη πηγή ενέργειας. Η μπαταρία «επαναφορτίζεται» με φρέσκο θαλασσινό νερό, μέχρι οι ράβδοι μαγνησίου να αποσυντεθούν. Περίπου με τον ίδιο τρόπο δουλεύουν και μπαταρίες που χρησιμοποιούν κράματα αλουμινίου και νερό. Τι ισχύει για τις αεικίνητες μηχανές: Στο physics4u.gr, διαβάζουμε πως γενικά, η αέναη κίνηση αναφέρεται συχνά σε κάθε συσκευή ή σύστημα που είτε: παράγει αενάως περισσότερη ενέργεια από αυτήν που καταναλώνει (μια παραβίαση του Νόμου της διατήρησης της ενέργειας) ή απορροφά αυτομάτως θερμότητα από τον περιβάλλοντα

χώρο για να παραγάγει μηχανικό έργο (μια παραβίαση του Δεύτερου Νόμου της Θερμοδυναμικής). Η Φυσική χαρακτηρίζει την υπόθεση του «αικίνητου» ως καθαρή ουτοπία γιατί καμιά μηχανή δεν μπορεί να αποδώσει έργο μεγαλύτερο από αυτό που παίρνει. Οι μηχανές που μετατρέπουν έργο από μια μορφή σε άλλη, ως γνωστόν έχουν απώλειες, που όσο και αν περιοριστούν δεν μπορούν να μηδενιστούν. Μερικές φορές χρησιμοποιείται ο όρος αεικίνητο τρίτου είδους. Αυτό αναφέρεται σε υποθετικούς μηχανισμούς, που, αφού δεχθούν μια αρχική ώθηση, θα πρέπει κατόπιν να κινούνται συνέχεια, εφόσον δεχόμαστε ότι δεν υπάρχουν τριβές. Το αεικίνητο τρίτου είδους αναφέρεται επίσης σε συσκευές που ψύχουν τα σώματα μέχρι το απόλυτο μηδέν (-273°C), ενώ στην πραγματικότητα, για να γίνει αυτό, θα χρειαζόταν, σύμφωνα με το τρίτο θερμοδυναμικό αξίωμα, άπειρο έργο. Η γεννήτρια του κ. Ζωγράφου, υποτίθεται πως μπορεί να παράγει απεριόριστα μεγαλύτερα ποσά ενέργειας από αυτά που καταναλώνει, αν και πρακτικά δε καταναλώνει τίποτα, διότι τίθεται σε κίνηση με τη ροή του νερού μέσα σε αυτή. Μια τέτοια ανακάλυψη, αν ήταν αληθινή, θα συντάρασσε τα θεμέλια της επιστήμης, αλλά όπως και πολλοί άλλοι πριν από αυτόν, ουδείς κατάφερε να αποδείξει επιστημονικά ότι κάνουν αυτό που υπόσχονται». Και συνεχίζει το επίδικο άρθρο: «Η απάτη. 1. Συσκευή «υπό πίεση» Όταν ο κ. Ζωγράφος παρουσίασε με μεγαλύτερη «λεπτομέρεια» τη γεννήτρια του (πάντα στην εκπομπή του Τριανταφυλλόπουλου), αποφάσισε να την αποσυναρμολογήσει. Σε ένα σημείο του βίντεο, επισημαίνει πως η συσκευή είναι υπό πίεση 20 bar, το οποίο μεταφράζεται σε περίπου 290 psi. Ενδεικτικά, η πίεση ενός ελαστικού αυτοκινήτου, δε ξεπερνά συνήθως τα 30-35 psi. Επομένως η πίεση εντός της συσκευής του κ. Ζωγράφου, θα πρέπει να είναι τρομακτικά υψηλή. Το πρώτο βήμα σε περίπτωση ανοίγματος ενός πεπιεσμένου κουτιού, είναι η διαδικασία αποσυμπίεσης, που επιτυγχάνεται συνήθως με τη χρήση ειδικής βαλβίδας που εξισορροπεί την εσωτερική με την εξωτερική πίεση. Όταν δούμε πιο προσεκτικά τη «γεννήτρια» προσέχουμε τόσο το κενό (σχισμή) μεταξύ του δοχείου νερού και της υπόλοιπης συσκευής, όσο και το «περιτύλιγμα» με αλουμινοταινία, που σε καμία περίπτωση δε μπορεί να συγκρατήσει τέτοιες μεγάλες εσωτερικές πιέσεις. Ακόμη και αν η «γεννήτρια» ήταν εξ ολοκλήρου κατασκευασμένη από απλό μέταλλο με τόσο λεπτά τοιχώματα, χωρίς κενά, ενώσεις με ταινίες και γενικότερα οδούς διαφυγής, δεν θα ήταν σε θέση να συγκρατήσει αυτή τη πίεση. Επομένως είναι απολύτως αδύνατο η συγκεκριμένη κατασκευή να είναι σε θέση να συγκρατήσει πίεση 20 bar.

Εισαγωγή
+ Επιστήμη

SA

S P

2. Ο κρυφός πάτος. Όταν η συσκευή αποσυναρμολογηθεί πλήρως, ο κ. Ζωγράφος και ο κ. Τριανταφυλλόπουλος, μας δείχνουν το πάτο της για να μας πείσουν ότι δεν υπάρχει τίποτα άλλο μέσα, πλην μιας ηλεκτρονικής πλακέτας. Παρά το γεγονός πως τοποθετούν μπροστά τα χέρια τους, δήθεν για να κρύψουν κάποιο μυστικό, αν δούμε το βίντεο καρέ καρέ, θα διαπιστώσουμε πως η πλακέτα δεν βρίσκεται στο πάτο του κουτιού, αλλά περίπου στο 1/2 από το χείλος του γεγονός που αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο να υπάρχει κάποια μπαταρία στο διάκενο. Αφού παρακολουθήσαμε ξανά το βίντεο προσέξαμε πως το ύψος των εσωτερικών εξαρτημάτων της «γεννήτριας», φτάνουν περίπου στη μέση της συσκευής (θυμίζουμε ότι στον πάτο υποτίθεται πως υπάρχει πλακέτα). Άρα έχουμε μισό μεταλλικό κουτί το οποίο δε γνωρίζουμε τι περιέχει. Επιπλέον, η πλακέτα δεν φαίνεται να συνδέεται με κανένα εξάρτημα από όσα έχουν ήδη αφαιρέσει. Άλλες προσπάθειες: Σε κάθε περίπτωση, η χρήση νερού ως καυσίμου μέσω «ηλεκτρόλυσης» με συχνότητες, δεν αποτελεί έμπνευση μόνο του κ. Ζωγράφου όπως βλέπουμε στο παρακάτω βίντεο από το 2010. Φαίνεται πως κάποιος άλλος είχε πρώτος την ιδέα, εκτός αν ο κ. Ζωγράφος έχει δημοσιεύσει για τη γεννήτρια του πριν το 2010. Το 2008, μια ιαπωνική εταιρία ισχυρίστηκε πως κατασκεύασε αυτοκίνητο που κινείται μόνο με νερό. Το 2009, έκλεισαν την ιστοσελίδα τους, αφού αποκαλύφθηκε η απάτη. [πηγή]. Ο Stan Meyer επίσης ισχυριζόταν ότι έχει εφεύρει μια συσκευή ικανή να κινήσει ένα αυτοκίνητο χρησιμοποιώντας νερό αντί για βενζίνη. Η συσκευή θα παρήγαγε υδρογόνο και οξυγόνο χρησιμοποιώντας ηλεκτρική ενέργεια με τρόπο διαφορετικό από αυτόν της συμβατικής ηλεκτρόλυσης κάτι που είναι αντίθετο των νόμων της θερμοδυναμικής. Καταδικάστηκε για απάτη από δικαστήριο του Οχάιο το 1996. [πηγή]. Ανάλογη πατέντα είχε κατοχυρώσει και ο John Kanzius το 2007, υποστηρίζοντας πως μπορεί να διασπάσει το μόριο του νερού και να παράγει καύσιμο υδρογόνο με τη χρήση συχνοτήτων. Όπως επισημαίνει το hoax-slayer.net όμως, η γεννήτρια του Kanzius καταναλάωνε περισσότερη ενέργεια από αυτή που παρήγαγε. Ο Walter Wyles είναι ακόμη ένας εφευρέτης που το 2004, κατέθεσε πατέντα «ηλεκτρόλυσης» με τη χρήση ραδιοσυχνοτήτων. Διάσπαση νερού. Το νερό μπορεί να διασπαστεί σε υδρογόνο και οξυγόνο με τη χρήση των παρακάτω

τεχνητών ή φυσικών μεθόδων: Ηλεκτρόλυση, Ηλεκτρόλυση υψηλής πίεσης, Ηλεκτρόλυση υψηλής θερμοκρασίας, Φωτοηλεκτρομηχανικός διαχωρισμός, Φωτοκαταλυτικός διαχωρισμός, Ραδιόλυση, Φωτοβιολογικός διαχωρισμός, Θερμική αποσύνθεση νερού (θερμόλυση), Πυρηνικός-θερμικός διαχωρισμός, Ηλιακός-θερμικός διαχωρισμός, Φωτοσύνθεση, χρήση μεταλλικών στοιχείων (ρουθίνιο, νικέλιο κτλ), Χρήση χημικών (πχ υδροξείδιο του νατρίου), Μοριακή δόνηση με τη χρήση λέιζερ (καμία σχέση με την μέθοδο του κ. Ζωγράφου που χρησιμοποιεί «ημιτονικούς ταλαντωτές»). Όπως βλέπουμε, πουθενά δεν χρησιμοποιούνται μέθοδοι που να πλησιάζουν τον υποτιθέμενο μηχανισμό λειτουργία της γεννήτριας του κ. Ζωγράφου. Το λάθος με το ρεπορτάζ του PBS σχετικά με την εφεύρεση του κ. Ζωγράφου. Σύμφωνα με ρεπορτάζ του PBS πάνω στη γεννήτρια του κ. Ζωγράφου, αυτή λειτουργεί ως εξής: Το νερό που πέφτει μέσα σε αυτή, θέτει σε μηχανική κίνηση τη διαδικασία παραγωγής συχνοτήτων. Κατόπιν, παράγεται ταλάντωση με τη βοήθεια ενός (μη κατονομαζόμενου) υλικού και βοηθά στη παραγωγή του υδρογόνου. Τέλος, το υποπροϊόν της διαδικασίας, δηλαδή νερό σε μορφή ατμού, εξάγεται από την «εξάτμιση». Το PBS, ζήτησε τη γνώμη του πασίγνωστου Niels Bohr Institute, πάνω στη γεννήτρια του κ. Ζωγράφου. Ένας από τους επιστήμονες του Ινστιτούτου, ο Jacob Fredricksen, δήλωσε πως είναι πολύ επιφυλακτικός για το τρόπο με τον οποίο η γεννήτρια δουλεύει. Συγκεκριμένα ανέφερε: Αμφιβάλλω πως υπάρχει παραγωγή πλεονασματικής ενέργειας από αυτή τη συσκευή. Συμπλήρωσε επίσης πως η εφεύρεση θα πρέπει να περάσει από peer review, δηλαδή έλεγχο από άλλους ειδικούς για να επιβεβαιωθούν τα αποτελέσματά της. Ας υποθέσουμε πως έχουμε ένα τεράστιο μόριο νερού, υδρογόνο και οξυγόνο ενωμένα στο μόριο του νερού. Για να τα διαχωρίσεις, θα πρέπει στη κυριολεξία να τα ξεκολλήσεις. Έχεις δαπανήσει αρκετή ενέργεια για να τα χωρίσεις και μπορεί να κερδίσεις μέρος αυτής της ενέργειας συνδυάζοντάς τα με διαδικασίες καύσης. Ήδη έχεις καταναλώσει αρκετή ενέργεια και παίρνεις πίσω ένα μικρό μέρος αυτής. Αυτή η διαφορά, δεν θα έχει θετικό πρόσημο.

Όταν το PBS αναγκάστηκε να κατεβάσει το ρεπορτάζ λόγω αντιδράσεων. Το ρεπορτάζ του PBS που προβλήθηκε στην Αμερική στις 27 Δεκεμβρίου 2016, προκάλεσε κύμα αντιδράσεων από τηλεθεατές για τη προφανή έλλειψη επιστημονικής ακρίβειας των ισχυρισμών του κ. Ζωγράφου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το σχετικό αφιέρωμα να κατέβει με συνοπτικές διαδικασίες και το κανάλι να ζητά δημόσια συγγνώμη. [πηγή]. Στην ανακοίνωση του PBS αναφέρονται τα εξής: Εγέρθηκαν ερωτήματα σχετικά με το

ρεπορτάζ που προβλήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με ένα Έλληνα εφευρέτη που αναπτύσσει μια συσκευή που ισχυρίζεται πως μπορεί να μετατρέψει το νερό σε ηλεκτρισμό, χωρίς χρήση περαιτέρω ενέργειας. Παρότι μια ομάδα Ελλήνων επιστημόνων επαίνεσε την έρευνα και την αναφορά σε έναν ανεξάρτητο επιστήμονα με αμφίβολο έργο, το ρεπορτάζ μας πάνω στο θέμα θα έπρεπε να είναι πιο προσεκτικό. Εξετάζουμε κάθε βήμα της διαδικασίας μας και ζητάμε συγγνώμη στο κοινό μας για τα ατοπήματα στο συγκεκριμένο ρεπορτάζ. Άξια αναφοράς (ως προς την ανύπαρκτη τεκμηρίωση) είναι και η τοποθέτηση του κ. Παντελή Κοτσιάνη, ο οποίος μίλησε στο PBS για «ολοκαίνουργια τεχνολογία που χρησιμοποιεί συχνότητες», αλλά και του κ. Λάμπη Τομάση, που ισχυρίστηκε πως χρησιμοποίησε επιστημονικά όργανα για να βεβαιώσει πως η γεννήτρια δουλεύει άψογα. Και οι δύο, μίλησαν με τα καλύτερα λόγια στο PBS για την εφεύρεση του κ. Ζωγράφου, χωρίς όμως να κάνουν το κόπο να παραθέσουν λεπτομέρειες για το πως αυτή λειτουργεί. Ο κ. Ζωγράφος πάντως, παρουσίασε το συγκεκριμένο ρεπορτάζ του PBS σαν ένα είδος διεθνούς αναγνώρισης, παραλείποντας όμως τις λεπτομέρειες που σας παρουσιάσαμε πιο πάνω. [πηγή]. Μια ανάλογη, αν και όχι τόσο λεπτομερή, δημοσίευση, ανέβηκε στην ιστοσελίδα thecivilengineer.org, όπου διαβάζουμε πως η Ένωση Ελλήνων Φυσικών, θεωρεί την εφεύρεση του κ. Ζωγράφου καινοτόμα και θα συστήσει τις προσεχείς ημέρες (2016) πενταμελή επιστημονική επιτροπή που θα εξετάσει τη συσκευή και θα ελέγξει τα αποτελέσματά της. Κατόπιν, θα δημοσιεύσει τα ευρήματα σε επιστημονικό περιοδικό. Όπως θα δείτε παρακάτω, κάτι τέτοιο δε συνέβη ποτέ. [πηγή]. Το σχετικό άρθρο έχει πλέον κατέβει από τη σελίδα. [πηγή]». Ως προς την Ε.Ε.Φ αναφέρονται τα κάτωθι : « Η θέση της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών. Μέχρι στιγμής έχουμε τα εξής δεδομένα. Από τη μια πλευρά, έναν εφευρέτη που ισχυρίζεται ότι δημιούργησε μια γεννήτρια (σχεδόν) απεριόριστης ενέργειας, διαχωρίζοντας το νερό σε οξυγόνο και υδρογόνο (καύσιμο), με τη χρήση συχνοτήτων και «ειδικών υλικών» και από την άλλη, την έλλειψη επιστημονικής επιβεβαίωσης. Η Ένωση Ελλήνων Φυσικών, παραδόξως, στήριξε την εφεύρεση του κ. Ζωγράφου, αφού «εξέτασε» τη συσκευή και αποφάνθηκε πως αυτή δουλεύει, αν και δεν εξέτασαν τις συχνότητες και τα υλικά που χρησιμοποιεί. Επομένως τίθεται το ερώτημα με ποιο τρόπο έφτασαν στο συμπέρασμα ότι η συσκευή λειτουργεί. Μέχρι στιγμής τα αποτελέσματα των εν λόγω ελέγχων δεν έχουν

δημοσιευτεί σε κάποιο έγκριτο peer-review επιστημονικό περιοδικό». Αναφορικά με τον τρίτο των εναγόντων, αντιπρόεδρο της Ε.Ε.Φ, το άρθρο αναφέρει τα εξής: «Τι είπε σε εμάς η ΕΕΦ. Στείλαμε email στην Ένωση Ελλήνων Φυσικών, διατυπώνοντας κάποια εύλογα ερωτήματα, όπως με ποια μεθοδολογία εξέτασαν τη γεννήτρια του κ. Ζωγράφου και αν μπορούμε να έχουμε πρόσβαση στα ευρήματα, εάν γνωρίζουν τον ακριβή τρόπο λειτουργίας της (συχνότητα και υλικό) και τέλος, ποια είναι η επίσημη θέση της ΕΕΦ πάνω στο ζήτημα. Ο κ. Φιλντίσης, Α' αντιπρόεδρος της ΕΕΦ, μας κάλεσε στο τηλέφωνο και μας είπε ότι στις εκπομπές του Μάκη Τριανταφυλλόπουλου που είχε παρευρεθεί ο ίδιος και άλλοι επιστήμονες, η γεννήτρια φαινόταν να δουλεύει όπως ισχυριζόταν ο κ. Ζωγράφος. Ο τελευταίος όμως, ουδέποτε αποκάλυψε τη συχνότητα και τα υλικά που χρησιμοποιούσε για να διασπάσει το νερό σε υδρογόνο και οξυγόνο. Μας τόνισε επίσης πως εκείνη τη εποχή, είχαν καλέσει το κ. Ζωγράφο να παρουσιάσει τα ευρήματά του σε επιστημονικά συνέδρια και περιοδικά, προκειμένου να πιστοποιηθεί η αξία τους, κάτι που μέχρι σήμερα δεν το έχει κάνει. Για αυτό το λόγο, αποφάσισε να αποστασιοποιηθεί από το κ. Ζωγράφο. Όσον αφορά τη παραπάνω επιστολή με θέμα «Αξιολόγηση της εφεύρεσης της ομάδας του Πέτρου Ζωγράφου», παραδέχτηκε ότι συντάχτηκε επηρεασμένη από το «κλίμα ευφορίας» που επικρατούσε εκείνη τη περίοδο. Το παράδοξο όμως είναι πως όταν ο κ. Ζωγράφος εμφανίζονταν στις εκπομπές του κ. Μάκη Τριανταφυλλόπουλου, ο κ. Φιλντίσης της ΕΕΦ δήλωνε ξεκάθαρα πως: «[...]έχουμε αποδεχτεί όλη αυτή τη διαδικασία, την έχουμε κατοχυρώσει επιστημονικά[...]». Οι εν λόγω δηλώσεις δείχνουν σαφή υποστήριξη για την εφεύρεση του κύριου Ζωγράφου και όταν εκφέρονται από ηγετικό στέλεχος ενός επίσημου επιστημονικού φορέα της χώρας αυτή η επιδοκιμασία φέρει βάρος στα μάτια του μέσου τηλεθεατή».

Έγγραφα «επιστημονικές δημοσιεύσεις» και «αποδείξεις». Η υποτιθέμενη έρευνα του κ. Ζωγράφου για τη λειτουργία της γεννήτριάς του, δεν είναι δημοσιευμένη στο Science Direct, ή οποιαδήποτε άλλη βάση δεδομένων επιστημονικών ερευνών όπως θα περίμενε κάποιος. [πηγή]. Η παρουσία του στο διαδίκτυο περιορίζεται σε πάρα πολλές αμφιβόλου ποιότητας ιστοσελίδες της χώρας μας και είναι πρακτικά ανύπαρκτη στο εξωτερικό. Δεδομένου του ότι οι ισχυρισμοί κάνουν λόγο για έναν ιδιαίτερα χαρισματικό εφευρέτη και μια επαναστατική συσκευή η απουσία αποτελεσμάτων για το όνομα του κ. Ζωγράφου δεν είναι ιδιαίτερα πιθανή στη περίπτωση που οι ισχυρισμοί για την αποτελεσματικότητα της συσκευής του ευσταθούν. Ο κ. Ζωγράφος υποστηρίζει

πως έχει μια επιστημονική δημοσίευση στο περιοδικό Physics News. Δεν πρόκειται για κανονικό peer-review επιστημονικό περιοδικό, αλλά για ένα έντυπο που εκδίδει η Ένωση Ελλήνων Φυσικών. [πηγή]. Βλέπουμε στην αρχή του άρθρου, μια υποσημείωση που αναφέρει «Ξένη δημοσίευση», γεγονός που μπορεί να παραπέμψει τον αναγνώστη στο εσφαλμένο συμπέρασμα πως η συγκεκριμένη «έρευνα», έχει δημοσιευτεί και σε αξιόπιστη πηγή στο εξωτερικό. Κάτι τέτοιο φυσικά δεν ισχύει. [πηγή]».

Στη συνέχεια μετά την ανωτέρω ανάρτηση στις 12 Φεβρουαρίου του 2019 δημοσιεύθηκε και δεύτερο άρθρο στον ίδιο διαδικτυακό ιστότοπο με συντάκτη τον δεύτερο εναγόμενο και με τίτλο «Όταν η Ένωση Ελλήνων Φυσικών προωθεί ψευδοεπιστημονικό μυστικισμό». Στο περιεχόμενο του άρθρου αυτού αναφέρονται τα κάτωθι: «Η περίπτωση της κας Τσαρούχα και της κβαντικής ηθοποιίας. Πρόσφατα η Ένωση Ελλήνων Φυσικών (Ε.Ε.Φ) εξέδωσε το βιβλίο ΡΑΔ ΜΕΘΟΔΟΣ - Ο Συμπαντικός Ηθοποιός. Άπειρες ζωές. Άπειροι χαρακτήρες. Άπειρα frames” της κας Μαρίας Τσαρούχα, οι σπουδές της οποίας αφορούν την κοινωνιολογία και το θέατρο. Οι κ.κ. Ευστράτιος Θεοδοσίου και Παναγιώτης Φιλντίσης, αντίστοιχα πρόεδρος και αντιπρόεδρος της ΕΕΦ, προλογίζοντας το βιβλίο αναφέρουν: «Στο πρόσωπό της, στη μορφή της, διακρίναμε μια έντονη διάθεση επικοινωνίας με τον κόσμο της Επιστήμης, με στόχο να δημιουργήσει διόδους που οδηγούν σε συμπαντικούς σχηματισμούς. [...] Η συγγραφέας το πέτυχε. Πέτυχε να δομήσει μια πρωτότυπη θεωρία, που δίνει τη δυνατότητα, όλο αυτό το γήινο σύστημα από άτομα, ιδέες, αναζητήσεις, να προσλαμβάνει σκέψεις, νέες θέσεις, διαπεραστικές μεθόδους, φθάνοντας στην κορύφωση της επικοινωνίας των ψυχών τους.» (σελ. 13). Τα παραπάνω μάλλον ακούγονται παράξενα για ένα βιβλίο που κατά την έκδοσή του είχε τοποθετηθεί στην κατηγορία «επιστημονικά βιβλία» της ΕΕΦ (πλέον άλλαξε). Και ακούγονται ολοένα και πιο παράξενα όσο περισσότερο εξετάζουμε το βιβλίο. Για παράδειγμα: «Οραματίσου τον εαυτό σου και όλους τους χαρακτήρες μέσα σε μια χρυσή μπάλα που πάλλεται σαν καρδιά. Διαλογίσου για εσωτερική ενόραση είναι γνώση. Χρησιμοποίησε το ένστικτό σου αντί της λογικής. Το ένστικτο είναι πιο δυνατό από την λογική. Είναι διαλογισμός σε δράση.» (σελ. 191). «Διαλογισμός DNA (DNAmeditation): Μείνε σε άνετη θέση με τα μάτια σου ανοιχτά. Χαλάρωσε τις σκέψεις σου εστιάζοντας στην αναπνοή της. Με κάθε αναπνοή

χαλάρωσε τους μυς των ματιών σου αφήνοντας τα να κλείσουν, χαλάρωσε το πιγούνι σου και άφησε μια σχισμή ανοιχτή στο στόμα, χαλάρωσε τον αυχένα, τους ώμους, τη λεκάνη και τα γόνατά σου. [...] Καθώς προχωράς με την αναπνοή εισέρχεσαι βαθύτερα και φαίνεσαι ένα στοιχειώδες σωματίο που έχει μέγεθος ωκεανού, ένα στοιχειώδες σωματίο γεμάτο αγάπη που υπάρχει μέσα στον ωκεανό του κβαντικού πεδίου, του απείρου. Έχεις γίνει ένα με το σύμπαν. [...] Επιστρέφεις την εσωτερική σου όραση στη φυσική σου καρδιά. Οχτώ αναπνοές αντλώντας αγάπη από την καρδιά σου που περνάει σε όλα τα κύτταρα του σώματός σου, διαμορφώνοντας τα εσωτερικά σου όργανα, όλο το φυσικό σου σώμα. Το σώμα σου λάμπει και έχει αποθεραπευτεί μέσα από την ενέργεια της αγάπης. Οποτε είσαι έτοιμος άνοιξε τα μάτια σου και συγκράτησε την ενέργεια.» (σελ. 198, 199). «Chakras λίγα λόγια: Στο σώμα σου ρέει ένας ποταμός ενέργειας, με επτά κεντρικά ενεργειακά κέντρα. [...] Τα chakras ρυθμίζουν την ζωτική λειτουργία των σημαντικών οργάνων του σώματός σου. Όταν μπλοκάρει η ενέργεια διαταράσσεται η πνευματική, συναισθηματική ή σωματική υγεία. Η καθημερινή εξισορρόπηση των επτά chakras σε βοηθά να είσαι γειωμένος για να αντιμετωπίζεις την πραγματικότητα της καθημερινότητας και αντίστοιχα να είσαι διορατικός, ανοιχτός στην ενσυναίσθηση και σε επαφή με την πνευματικότητα για να απολαμβάνεις την δημιουργία μέσα στην τέχνη. Η λέξη chakra στα σανσκριτικά σημαίνει τροχός. Συμβολικά δες το σαν αόρατες ρόδες που γυρνάνε, ή σαν αόρατες σπείρες μέσα από τις οποίες περνάνε οι μεσημβρινοί στο σώμα σου και τοποθέτησε τες νοητά κατά μήκος της σπονδυλικής σου στήλης. Η ενέργεια στα chakras προσλαμβάνεται από το περιβάλλον και το σύμπαν.» (σελ. 203). Οι παραπάνω αναφορές αποτελούν κλασσικά παραδείγματα ψευδοεπιστημονικού λόγου: διαρκής επίκληση σε μια αόριστη μα θαυματουργή «ενέργεια», η οποία χρησιμοποιείται με μια σημασία εντελώς διαφορετική απ' αυτής των θετικών επιστημών, ενώ τα υποκειμενικά αισθήματα αντικαθιστούν τις αποδείξεις. Τον μεγαλύτερο προβληματισμό δημιουργούν οι ιατρικοί ισχυρισμοί του τελευταίου αποσπάσματος, που είναι και οι πλέον ανυπόστατοι (για παράδειγμα αντίστοιχους ισχυρισμούς για την χρήση των μεσημβρινών κάνει και ο βελονισμός, αλλά τα πειράματα κατά κανόνα βρίσκουν ότι τα σημεία τοποθέτησης των βελόνων δεν παίζουν ρόλο, το αναμενόμενο εύρημα από την ανυπαρξία αυτών των «αόρατων» περιοχών). Οι ψευδοεπιστημονικές αναφορές της κας Τσαρούχα όμως δεν σταματούν εδώ. Μεταξύ άλλων, παρουσιάζει ως «ασύλληπτο άνθρωπο» τον εκτεθειμένο ως τσαρλατάνο Ντίπακ Τσόπρα (14:30 του παρακάτω βίντεο) και συστήνεται ως «γνήσια Καρκίνος» (17:50) [κατάρριψη της αστρολογίας]. Προβληματισμό δημιουργεί και η

αναφορά της στην συλλογιστική της ΕΕΦ: «*Η μεγάλη επιτυχία της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών τα τελευταία χρόνια και αυτό που προσπαθεί να κάνει και το πετυχαίνει, είναι ότι πλέον έχει συνδέσει και συνθέσει όλα τα γνωστικά πεδία, ό,τι υπάρχει. Δηλαδή, μέσα σε ένα τραπέζι κάθεται, ένας καλλιτέχνης, ένας επιστήμονας, ένας γιατρός, ένα μέντιουμ, δηλαδή ένα meltingpot, μία σύνθεση μυαλών και ανθρώπων και όλοι μαζί δημιουργούμε και αυτό είναι το εξαιρετικό...*» (7:40). Παραθέτουμε επίσης τα εγκώμια του προέδρου και αντιπροέδρου της ΕΕΦ με τα οποία κλείνουν το βιβλίο: «*Η θεωρία και οι ηθικοί κώδικες που περιβάλλουν τη μέθοδο της κα Τσαρούχα δημιουργούν έναν νέο τρόπο σκέψης για τους ανθρώπους, για τους καλλιτέχνες καθώς και για τους επιστήμονες [...] Ο ηθοποιός γνωρίζει ότι τα παράλληλα πεδία δημιουργούν την ενέργεια που τον βάζει σε ροή με την καθημερινότητα του και ότι το όραμα της Κβαντικής Φυσικής αποτελεί μέρος όλων των πτυχών της ζωής του [...] Η κα Τσαρούχα είναι μία αληθινή ερευνήτρια της ψυχής του ανθρώπινου δυναμικού.*» (σελ. 214, 215). Αναμενόμενα, η κυρία Τσαρούχα σε συνέντευξή της εμφανίζεται και μέλος της ΕΕΦ, παρότι όπως είπαμε και προηγουμένως, οι σπουδές της δεν έχουν σχέση με τον χώρο της Φυσικής...». Και το δεύτερο αυτό δημοσίευμα συνοδευόταν από φωτογραφίες και βίντεο που περιέχουν το πρόσωπο της έκτης ενάγουσας. Από τις ανωτέρω αναρτήσεις των εναγομένων δεν προκύπτει ότι διαδόθηκαν από αυτούς γεγονότα ή ισχυρισμοί οι οποίοι ήταν πρόσφοροι να πλήξουν την τιμή και την υπόληψη του πρώτου ενάγοντος σωματείου καθώς και του δεύτερου και τρίτου των εναγόντων και ήδη εκκαλούντων, αφού δεν συνιστά δυσφημιστικό ισχυρισμό η απλή περιγραφή της αντίδρασης του τρίτου των εναγόντων ως μέλος του πρώτου επιστημονικού σωματείου, αναφορικά με την εφεύρεση του πέμπτου ενάγοντος, χωρίς η μεταφορά αυτή να έχει γίνει με τρόπο αλλοιωμένο από τον αρθρογράφο. Ομοίως η παράθεση σε φωτογραφία του από 28 Ιανουαρίου 2016 εγγράφου της Ε.Ε.Φ με την υπογραφή του δεύτερου ενάγοντος δεν συνιστά δυσφημιστικό της προσωπικότητας του γεγονός, αφού ο ίδιος ως συντάκτης του εγγράφου υιοθετεί το περιεχόμενο του, το οποίο αποτελεί επιστημονικό κείμενο, ενώ δεν είχε αποκλειστεί η πρόσβαση στο ευρύ κοινό ώστε να απαγορεύεται η χρήση του. Εξάλλου το Δ.Σ του πρώτου ενάγοντος σωματείου (Ε.Ε.Φ) με την από 25.7.2019 ανακοίνωσή του, η οποία έλαβε δημοσιότητα, απαντώντας στα δύο επίδικα άρθρα αλλά και σε άλλα δημοσιεύματα τρίτων εντύπων και ηλεκτρονικών εκδόσεων εντύπων (τα

οποία εξέλαβε ως επιθέσεις εναντίον του σωματείου) προσπάθησε να άρει τις συνέπειες των θέσεων και ενεργειών που έπληξαν το κύρος του. Ειδικότερα όσον αφορά την «εφεύρεση του Ζωγράφου» (παραγωγή ενέργειας από νερό) στην ανωτέρω ανακοίνωση ανέφερε ότι: « Η ΕΕΦ έχει δηλώσει πολλές φορές ότι το περίφημο «πιστοποιητικό» που έδωσε αφορά μόνο την συγκατάθεσή της να συνεχιστεί η έρευνα. Η ΕΕΦ έχει ορίσει συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου και αξιολόγησης ανάλογων «ανακαλύψεων» τις οποίες η συγκεκριμένη συσκευή ποτέ δεν ακολούθησε». Στην ίδια ανακοίνωση του Δ.Σ της ΕΕΦ σε σχέση με το δεύτερο επίδικο δημοσίευμα της έκδοσης του βιβλίου μεταφυσικής της έκτης ενάγουσας, αναφέρει τα εξής «το βιβλίο για τον «κβαντικό ηθοποιό» (το οποίο προκάλεσε την έκρηξη των αντιδράσεων) δεν είναι επιστημονικό και όπως σαφώς αναφέρεται απευθύνεται σε ηθοποιούς και σκηνοθέτες. Εκ παραδρομής τοποθετήθηκε στα επιστημονικά βιβλία, αλλά το λάθος άμεσα διορθώθηκε. Το ΔΣ της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών προκειμένου να σταματήσει αυτή η επίθεση αποφάσισε να μην προχωρήσει στην επανατύπωση του βιβλίου». Εξάλλου επικριτική ήταν και η θέση των τμημάτων φυσικής των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της χώρας ως προς τη στάση του πρώτου ενάγοντος σωματείου σε σχέση με τα φαινόμενα προβολής και υποστήριξης ψευδοεπιστημονικών απόψεων και πρακτικών, όπως ανέφεραν στις αποφάσεις των συνελεύσεων που πραγματοποίησαν με αφορμή τα ένδικα περιστατικά (βλ. τις προσκομιζόμενες σε φωτοτυπίες αποφάσεις των συνελεύσεων των τμημάτων φυσικής του ΕΚΠΑ, Πανεπιστημίου Κρήτης, Ιωαννίνων και ΑΠΘ και την από 8.3.2019 ανακοίνωση των επιστημονικών εταιρειών της Ελληνικής Εταιρείας Σχετικότητας, Βαρύτητας και Κοσμολογίας).

Όμως ως προς τον πέμπτο ενάγοντα και ήδη εκκαλούντα το από πρώτο δημοσίευμα σχετικά με την «εφεύρεση» του Π. Ζωγράφου αποδεικνύεται ότι περιέχει ισχυρισμούς που μπορούν να βλάψουν την τιμή και την υπόληψή του, αφού σε αυτό εκτός από την περιγραφή της εφεύρεσης του τελευταίου, γίνεται και σχολιασμός όπως « η απάτη της παραγωγής ηλεκτρισμού από νερό», « η παραγωγή ενέργειας μέσω νερού με τη μέθοδο του Κ. Ζωγράφου ανήκει στο χώρο της ψευδοεπιστήμης», «το άκρον άωτον της κοροϊδίας», « η απάτη», « ο κρυφός πάτος», κατά τρόπο που καταδεικνύεται με το άρθρο αυτό ότι ο εν λόγω εφευρέτης παρουσίασε στο ευρύ κοινό μία συσκευή που όμως η λειτουργία της και το αποτέλεσμα της αντίκειται στους κανόνες της επιστήμης και συνεπώς δεν είναι αληθής. Με τον τρόπο αυτό πλήττεται η προσωπικότητα του πέμπτου ενάγοντος ως προς την επαγγελματική του ιδιότητα και η αξιοπιστία του.

Περαιτέρω ως προς το δεύτερο δημοσίευμα που αναφέρεται κυρίως στην έκτη ενάγουσα, αυτό επίσης περιέχει δυσφημιστικές αναφορές στο πρόσωπο της, αφού ο σχολιασμός περί ψευτοεπιστημονικών αναφορών της σε συνδυασμό με παράθεση του περιεχομένου του βιβλίου της, σύμφωνα με τις οποίες το σύγγραμμα της περιείχε μυστικιστικές αναφορές αντίθετες με επιστημονικά δεδομένα, μπορούν να πλήξουν την προσωπικότητα της. Ωστόσο τα όσα αναφέρουν σχετικά με το ότι οι σπουδές της δεν έχουν σχέση με το χώρο της φυσικής δεν έχουν δυσφημιστικό χαρακτήρα και δεν βλάπτουν το επαγγελματικό της κύρος, παρά τα αντιθέτως υποστηριζόμενα από την ίδια. Οι εναγόμενοι προέβαλαν την ένσταση περί άρσης του αδίκου χαρακτήρα της πράξης τους διότι με τα επίδικα άρθρα τους στόχευαν στην πληροφόρηση της κοινής γνώμης σε θέματα που άπτονται του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος τους ήτοι μίας εφεύρεσης και ενός συγγραφικού έργου .

Από την εκτίμηση των αποδείξεων προκύπτει ότι τα ανωτέρω έργα ήτοι την επιστημονική εφεύρεση του πέμπτου και το συγγραφικό έργο της έκτης είχαν παρουσιάσει οι ίδιοι οι ενάγοντες – εφεσίβλητοι στο ευρύ κοινό, ο μιν πεμπτος με δημόσιες παρουσιάσεις σε χώρους και τηλεοπτικές εκπομπές, η δε έκτη με την έκδοση του συγγράμματός της και αυτονόητο είναι να τύχουν κριτικής. Τα δύο επίδικα άρθρα των εναγομένων που συντάχθηκαν στα πλαίσια του δημοσιογραφικού τους ενδιαφέροντος και του σκοπού του ηλεκτρονικού εντύπου τους, περιέχουν αυστηρή κριτική επί των επιστημονικών αναλύσεων του πέμπτου ενάγοντος και του συγγράμματος της έκτης ενάγουσας και αντιπαραθέτουν τα επιχειρήματά τους και τις αντίθετες απόψεις τους με παραπομπή και σε πηγές. Το γεγονός ότι χρησιμοποιούν οξείς φράσεις όπως «απάτη», «ψευδοεπιστήμη» για την επίμαχη συσκευή του πέμπτου ενάγοντος αλλά και για το έργο της έκτης ενάγουσας, έγινε με σκοπό να καταδειχθεί ως προς τον πέμπτο ενάγοντα ότι η εν λόγω εφεύρεσή του και δη η συσκευή παραγωγής ενέργειας με νερό δεν είναι σύμφωνη με τους νόμους της φυσικής επιστήμης και σε κάθε περίπτωση δεν είχε ελεγχθεί και πιστοποιηθεί από τους αρμόδιους φορείς και την επιστημονική κοινότητα, όπως αυτά αναλύονται στο άρθρο, και ως προς την έκτη ενάγουσα, ότι, κατά την άποψη του αρθρογράφου, οι μη ιατρικές μέθοδοι τις οποίες αναλύει στο βιβλίο της δεν εντάσσονται στο χώρο των φυσικών επιστημών. Η ανωτέρω

κριτική είναι επιτρεπτή και θεμιτή στα πλαίσια της ελευθερίας της έκφρασης και κινείται στα όρια της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Εξάλλου οι εναγόμενοι δεν επιδίωκαν την προσβολή και την εξύβριση των εναγόντων, παρά τα αντιθέτως υποστηριζόμενα από τους ενάγοντες, γενομένου δεκτού ως ουσιαστικά βάσιμου του ισχυρισμού των εναγομένων, ότι δεν συνιστούν άδικες πράξεις οι δυσμενείς κρίσεις για επιστημονικές, καλλιτεχνικές ή επιστημονικές εργασίες καθώς αυτές έγιναν από δικαιολογημένο ενδιαφέρον κατ' άρθρο 367 παρ. 1 ΠΚ, ενώ σε αντίθετη περίπτωση θα κάμπτονταν το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης και παροχής πληροφοριών. Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι το κείμενο του πρώτου δημοσιεύματος συνοδευόταν από φωτογραφίες του πέμπτου ενάγοντος που λήφθηκαν από την τηλεοπτική εκπομπή «Κίτρινος τύπος» με παρουσιαστή τον Μάκη Τριανταφυλλόπουλο, όπως εμφανίζεται από τα διακριτικά του τίτλου της εκπομπής στο κάτωθι μέρος των φωτογραφιών. Οι φωτογραφίες απεικονίζουν τον πέμπτο ενάγοντα να περιγράφει την συσκευή που κατασκεύασε ο ίδιος, στο τηλεοπτικό κοινό και άλλες απεικονίζουν τη συσκευή σε κοντινές λήψεις με διάγραμμα επεξήγησης της λειτουργίας της. Η αναδημοσίευση αυτών των φωτογραφιών συνιστά επεξεργασία απλών δεδομένων, υπό τη μορφή επέμβασης σε αρχείο χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου και της διάδοσης του, που προστατεύονται από το άρθρο 2 ν. 2472/1997, που εξακολουθούν να ισχύουν μετά την κατάργηση του νόμου με το ν. 4624/2019, που εκδόθηκε σε εφαρμογή του Κανονισμού της ΕΕ 2016/679, όμως η επεξεργασία αυτή ήταν αναγκαία προκειμένου να εξυπηρετήσει τους σκοπούς της πληροφόρησης και ενημέρωσης της κοινής γνώμης για ένα τόσο επίκαιρο και ενδιαφέρον για το ευρύ κοινό θέμα δηλαδή της χρήσης μίας συσκευής παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος με νερό, εφόσον πρόκειται να φέρει επανάσταση στον τομέα της παραγωγής φθηνής ενέργειας. Εξάλλου ο ίδιος ο ενάγων έφερε το θέμα παρουσιάζοντας το στο ευρύ κοινό και με τον τρόπο αυτό έχει καταστεί και ο ίδιος δημόσιο πρόσωπο που ασκεί επίδραση στον επιστημονικό χώρο και δεν αφορούν την ιδιωτική του ζωή και επομένως η επέμβαση του τύπου με τις ανωτέρω ενέργειες εμπίπτει στις περιπτώσεις του άρθρου 28 του ν. 4624/2019 και του άρθρου 85(I) του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων και δεν είναι παράνομη επεξεργασία. Ως προς το δεύτερο δημοσίευμα, σε αυτό παρατίθεται φωτογραφία της έκτης ενάγουσας, η οποία σε μικρογραφία συναντάται στο οπισθόφυλλο του βιβλίου προκειμένου να γίνει γνωστή στο αναγνωστικό κοινό, η οποία όμως στο εν λόγω άρθρο καλύπτεται από γραφικά με αριθμητικές πράξεις και το εξώφυλλο του βιβλίου της. Αυτό αποτελεί επίσης επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων της, η οποία έγινε

μεν χωρίς τη συναίνεσή της, στα πλαίσια όμως της πληροφόρησης του κοινού και της πρόθεσης δημοσιογράφου να ασκήσει κριτική για το βιβλίο της το οποίο έχει περιεχόμενο ξένο προς την επιστήμη της φυσικής και κρίνεται αναγκαία για να μεταφέρει το μήνυμα του αρθρογράφου ότι όσα υποστηρίζει η συγγραφέας στο βιβλίο της που περιέχει συμπαντικές και πνευματιστικές αναζητήσεις, μετέχοντας στο δημόσιο βίο και δη στον πνευματικό της τομέα, δεν συνάδουν με τις επιστημονικές απόψεις και θεωρήσεις που πρέπει να έχει το ενάγον σωματείο της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών. Συνακόλουθα ο αρθρογράφος ενήργησε εντός των ορίων της εξυπηρέτησης της ενημέρωσης εκ μέρους του τύπου σε συνδυασμό με την ελευθερία της έκφρασης και η κρίνόμενη περίπτωση εμπίπτει στις εξαιρέσεις του άρθρου 85 (Ι) του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και του άρθρου 29 του ν. 4624/2019 και δεν αποτελεί παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Ο ισχυρισμός των εναγόντων ότι οι εναγόμενοι με ψευδή στοιχεία επικαλούνται ότι φέρουν την δημοσιογραφική ιδιότητα, δεν ασκεί έννομη επιρροή αφού οι εξαιρέσεις Κανονισμού αλλά και του Ν. 4624/2019 για την ελευθερία της πληροφόρησης εφαρμόζονται σε όλες τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες, ανεξάρτητα αν το πρόσωπο που τις παρέχει ασκεί κατ' επάγγελμα τη δημοσιογραφία, αρκεί αυτές να έχουν ως σκοπό την ανακοίνωση στο κοινό πληροφοριών, απόψεων και ιδεών με οποιονδήποτε τρόπο. Μετά από αυτά δεν αποδείχθηκε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις προσβολής της προσωπικότητας ήτοι ο παράνομος χαρακτήρας της προσβολής και η υπαιτιότητα των εναγομένων, όπως ορθά έκρινε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, και ως εκ τούτου πρέπει η υπό κρίση αγωγή να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη, και η έφεση κατά τους λοιπούς λόγους ως αβάσιμη ως προς τους δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτη των εκκαλούντων. Ως προς δε το πρώτο ενάγον σωματείο, πρέπει επίσης να απορριφθεί η αγωγή ως ουσιαστικά αβάσιμη καθώς δεν αποδείχθηκε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις προσβολής της προσωπικότητας και της φήμης του. Τα δικαστικά έξοδα μεταξύ του πρώτου ενάγοντος σωματείου και των εναγομένων και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας πρέπει να επιβληθούν κατά ένα μέρος σε βάρος του ενάγοντος σωματείου επειδή υπήρχε εύλογη αμφιβολία για την έκβαση της δίκης (άρθρα 179 και 183 ΚΠολΔ) ενώ τα δικαστικά έξοδα μεταξύ του δεύτερου, τρίτου, τέταρτου και πέμπτης των εκκαλούντων και των εφεσιβλήτων του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, θα επιβληθούν κατά ένα μέρος σε βάρος των ανωτέρω εκκαλούντων επειδή υπήρχε

εύλογη αμφιβολία για την έκβαση της δίκης (άρθρα 179 και 183 ΚΠολΔ), όπως ορίζεται στο διατακτικό.. Τέλος, αναφορικά με την τύχη του κατατεθέντος παράβολου εφέσεως (βλ. την πράξη καταθέσεως ενδίκου μέσου του Γραμματέα του Πρωτοδικείου Αθηνών, όπου αναφέρεται η (συν)υποβολή ενός μόνο παράβολου και δη του υπ' αριθ. 38058932195108060031 e- παράβολου, δεν θα διαταχθεί η επιστροφή του στο πρώτο εκκαλούν ως εν μέρει νικήσαντα διαδίκου, διότι σε περίπτωση συνεκκαλούντων ομοδίκων δεν αποδίδεται το κατατεθέν παράβολο στον νικήσαντα εξ αυτών, αν υπάρχουν (απλοί) ομόδικοι (συν)εκκαλούντες που ηττήθηκαν (εν προκειμένω οι 2^{ος}, 3^{ος}, 4^{ος} και 5^η)) οπότε στην περίπτωση αυτή διατάσσεται η οριστική εισαγωγή του παράβολου στο Δημόσιο Ταμείο (Εφ ΑΘ 3234/2022, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕφΛαρ 90/2016 Δικογραφία 2017.27).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δικάζει την από 8.6.2021 έφεση κατά της με αριθμό 3721/2020 απόφασης του Πολ/λούς Πρωτοδικείου Αθηνών αντιμωλία των διαδίκων.

Δέχεται τυπικά και εν μέρει κατ' ουσία την έφεση ως προς το πρώτο εκκαλούν σωματείο.

Εξαφανίζει την εκκαλούμενη απόφαση κατά το κεφάλαιό της που αναφέρεται στην κύρια βάση της αγωγής ως προς το πρώτο εκκαλούν σωματείο κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρατεί και δικάζει την αγωγή κατά το μέρος της αυτό.

Απορρίπτει αυτήν ως ουσιαστικά αβάσιμη.

Καταδικάζει το πρώτο ενάγον σωματείο σε μέρος της δικαστικής δαπάνης των εναγομένων και για τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας, το οποίο, ορίζει στο ποσό των τριακοσίων (300,00) ευρώ .

Απορρίπτει την έφεση κατ' ουσία ως προς τους δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτη των εκκαλούντων.

Διατάσσει την εισαγωγή του με αριθμού 38058932195108060031 e- παραβόλου για την άσκηση της έφεσης στο δημόσιο ταμείο.

17^ο φύλλο της υπ' αριθ. 4394/2023 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών

Καταδικάζει τους ανωτέρω εκκαλούντες, ήτοι δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτη, σε μέρος των δικαστικών εξόδων των εφεσιβλήτων του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, το οποίο ορίζει στο ποσό των τετρακοσίων (400,00) ευρώ .

Κρίθηκε, αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 26.7.2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στην Αθήνα στις 18.9.2023 χωρίς την παρουσία των διαδίκων και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους .

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

